

63

SODANKYLÄ POIKAMELLA

Kivikautisen ja epineoliittisen
asuinpaikan kaivaus
Eeva Raike 1994

SISÄLLYLUETTELO

ARKISTOTIEDOT	1
JOHDANTO	2
ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	3
POIKAMELLAN TUTKIMUSALUEET	4
DOKUMENTOINTI KAIVAUSALUEILLA	5
HAVAINNOT KAIVAUSALUEILLA	5
ALUE A	5
ALUE C	6
ALUE D	7
ALUE B	7
ALUE E	8
ALUE F	8
LÖYDÖT	8
KERAMIikka	8
KVARTSI	9
LIUSKE	9
ASBESTI	10
PALANUT LUU	10
LÖYTÖTAULUKOT ALUEILTA A JA C	11
NÄYTTEET	12
LOPUKSI	12
MV-NEGATIIVILUETTELO	14
DIALUETTELO	15
KARTTALUETTELO	17
VALOKUVALIITTEET	18
LASERKOPIOT DIOISTA	27
KARTAT	32
AJOITUSTULOKSET	66

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 30.6.-12.8.1994

ARKISTOTIEDOT

Kunta: Sodankylä 758

Kylä: Sattanen 416

Tila 1, eteläinen osa: 11:26 Puolustusvoimat;

tunnus 758-416-0011-0026

Omistaja: Valtio

Tila 2, pohjoinen osa: 2:15 Kaltio-vuopaja;

tunnus 758-416-0002-0015

Omistaja: Veikko Olavi Haakana

A 727 Kaltio-vuopaja

99600 Sodankylä

Peruskartta: 3713 09 SODANKYLÄ

Koordinaatit: x = 7486,45 - 7486,58

y = 3484,76 - 3484,86

z = 177,5 - 180 m mpy

Kiintopiste: Alueella käytettiin Imatran voima oy:n

kiintopistettä

60201, h = 179,71 m mpy

Sijainti merkitty yleiskarttaan

Löydöt 1994: KM 28520:1-586

Aikaisemmat tutkimukset:

M. Torvinen, tarkastus 1978

P. Halinen, inventointi 1991

P. Halinen, kaivaus 1992

M. Sarkkinen, kaivaus 1993

Aikaisemmat löydöt:

KM 20458, KM 26945:1-9, KM 27674:1-2056, KM 27958:1-21

MV-negatiivit: 98845-98890

Diapositiivit: 30951-30981

Kartat: 34 kpl

JOHDANTO

Kesän 1994 Sodankylän Poikamellan kaivaukset liittyivät Kymijoki oy:n suunnitelmiin rakentaa Kitisen Kelukoskeen uusi voimalaitos, jolloin Poikamellan kivikautinen asuinpaikka jää veden alle. Poikamellan kivikautisen asuinpaikan löysi M. Torvinen inventoimissaan Kitisen rantoja vuonna 1978, jolloin aloitettiin Kitisen alueella arkeologiset tutkimukset tulevien voimalaitosten vuoksi. Alueella tutkimuksiin on kuulunut sekä inventointeja että kaivaustoimintaa. Viimeiseksi on ollut vuorossa Matarakosken ja Kelukosken voimalaitosten vaikutusalueet. Vuonna 1994 Matarakosken voimalaitos otettiin käyttöön, joten sen alueen löytöpaikat oli tutkittu loppuun. Kesällä 1994 oli tarkoitus saattaa kaivaukset loppuun Kelukosken voimalaitoksen vaikutuspiirissä olevilla esihistoriallisilla löytöpaikoilla, koska voimalaitoksen rakentaminen aiotaan aloittaa lähitulevaisuudessa.

M. Torvisen jälkeen vuonna 1991 inventointia jatkoi P. Halinen. Vuonna 1992 Poikamalla alueella kaivettiin yhteensä 75 neliömetrin suuruinen alue. Vuonna 1993 Poikamalla alueelle M. Sarkkisen johdolla tehtiin yhteensä 103 koeruutua, joista jokaisesta otettiin fosfaattinäyte. Fosfaattinäytteet vahvistivat P. Halisen olettamuksia pintapoiminnan perusteella, että alueella on kolme löytöpesäkettä; eteläisin, jossa P. Halinen kaivoi vuonna 1992, Keskellä koeruutujen 235-245/391 ja 235-255/401 alueella sekä kolmas pohjoinen pesäke, joka sijaitsi Kaltio-vuopajan tilan alueella (katso kartat).

Kesän 1994 kaivauksia suoritettiin Poikamellan, Neulaniemen ja Kelukoski E:n alueilla. Poikamellan alueella kaivauksia johti FK Eeva Raike. Neulaniemen ja Kelukoski E:n kaivauksia johti FK Kaarlo Katiskoski (Alueilta erilliset kaivauskertomukset. Ks. MV:n top.ark.). Kesän 1994 kolmen alueen kaivausten kustannusarvio oli 300 000 mk, jonka Kemijoki Oy kustansi muinaismuistolain 15 % mukaisesti kaivausjohdon osalta. Kustannusarviosta maksettiin yhteensä kolmen kuukauden kenttätöitä kahdelle arkeologille kaikkine kustannuksineen sekä jälkitöihin kuluva aika. Yhtiö myös antoi kaivausjohdon käyttöön asunnon, entisen Jalasharjun omakotitalon

Kelukosken rannalta. Tämän lisäksi yhtiö järjesti auton polttoaineineen kaivausajoa varten. Kaivajat palkattiin Sodankylän työvoimatoimistossa, joten heidän palkkamenoistaan huolehti valtio. Kaivajat tekivät 75% työviikkoa. Koska haluttiin tehdä kokonaisia työpäiviä, oli kaivajilla joka perjantai sekä osa torstaista oli vapaapäiviä. Tällöin kaivausjohto hoiti juoksevia asioita sekä piirsi kentällä karttoja, paalutti uusia kaivausalueita sekä myös kaivoi.

Poikamellassa 1,5 kuukauden ajan arkeologeina työskentelivät FK Eeva Raike ja HuK Minna Hautio. Kaivajina työskentelivät sodankyläläiset alle 25 vuotiaat työttömät: Inga Berg, Kati Kuusela, Kati Postila, Jouni Vuorinen, Jaana Vuorenmaa ja Jani Salla. Tutkimusten valvojana toimi museoviraston Lapin aluetutkija Markku Torvinen. Kemijoki Oy:n Sodankylän paikallinen esimies Alpo Illikainen poikineen olivat valmiita auttamaan erilaisissa käytännön asioissa.

Yleisöä informoitiin kaivauksista lehtien välityksellä. Sekä Lapin Kansassa että paikallisessa Sompio-lehdessä oli artikkelit kaivauksista. Myös Kemijoki Oy halusi dokumentoida kaivauksia omiin tarkoituksiinsa. Yhden päivän aikana yhtiön edustaja oli kuvausryhmän kanssa kuvaamassa kaivausten kulkua.

ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Poikamellon kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Sodankylän kirkosta noin 5,6 kilometriä pohjoiseen Ivaloon johtavan tien ja Kitisen välillä olevalla hiekkaisella ranta-alueella joen länsi-puolella. Vuonna 1993 koekuopitettu alue oli etelä-pohjois-suuntaisesti noin 350 metriä pitkä ja länsi-itäsuuntaisesti noin 50 metriä leveä. Tällöin alueelle tehtiin 103 koeruutua ja avattiin pieni noin 5 m² kaivausalue.

Alue on tasaista mäntykangasta, jonka eteläpään lounaispuolella on hiukan kaareva kapea harjanne. Veden noustessa alueella 181 m mpy olevalle tasolle voimalaitoksen rakentamisen yhteydessä jää harjanne osin veden yläpuolelle. Harjanteen jatkoksi rakennetaan

pato, joka suojaa Ivaloon johtavaa tietä. Tämän harjanteen päällä ovat Sodankylä 145 Kelukoski NW:n kuopat. Kasvillisuutena alueella kasvaa mäntyjä ja jonkin verran koivuja. Aluskasvillisuutena ovat tyypilliset pohjoisen kangasmetsän varpukasvit esim. variksenmarja ja puolukka. Alueella on ohut sammalkerros, joka polkujen ja ajourien kohdilta on kulunut pois. Alueella Kitisen rantatörmät ovat jyrkkiä ja siinä olevat sortumat ovat melko tuoreita.

POIKAMELLAN TUTKIMUSALUEET

Vuonna 1994 Poikamellan kivikautisella asuinpaikka alueella tehtiin tutkimuksia neljässä kohteessa. Suurimmat kaivausalueet sijaitsivat asuinpaikan eteläisessä päässä, jossa vuonna 1992 P. Halinen kaivoi 76 neliömetrin suuruisen alueen. Tällöin hän onnistui tutkimuksissaan paljastamaan kodansijan tulisijoineen, jolle hän antoi ajoituksen varhaismetallikautinen/epineoliittinen. Kaivauksilta tulleen materiaalin perusteella Halinen arvelee paikalla olleen asutusta myös mesoliittisella kaudella .
(Ks. Halinen 1992, kaiv.kert., MV:n esihist. osaston top-ark.).

Vuoden 1994 kaivaukset aloitettiin avaamalla P. Halisen vuoden 1992 kaivausalueen länsipuolella 48 neliömetrin suuruinen alue, joka sai nimekseen **Alue A**. Samalle alueelle vuoden 1992 kaivausalueen itäpuolella avattiin toinen erillinen alue, joka sai nimekseen **Alue C**.

Näistä kaivausalueista pohjoiseen päin noin 15 metriä avattiin uusi erillinen koekaivausalue, jonka suuruus oli 16 neliömetriä (koordinaatit 229-236/399-400). Koekaivausalue sai nimekseen **Alue D**.

Seuraava koekaivausalue, **alue B**, noin 35 metriä pohjoiseen päin sijaitsi aivan sortuneella rantapengerillä. Tällä alueella aloitettiin pienimuotoinen 5 neliömetrin koekaivaus jo vuoden 1993 tutkimusten yhteydessä. Vuonna 1994 alue laajennettiin 12 neliömetrin suuruiseksi.

Pohjoisimmat **alueet E ja F** sijaitsivat Kaltio-vuopaja tilan alueella ja niiden yhteispinta-ala oli 13 neliömetriä (ks. yleiskartta s. 34).

Vuoden 1994 kaivausalueet valittiin vuosien -92 ja -93 pintahavaintojen ja koekuoppahavaintojen tulosten perusteella. (ks. kaivauskertomukset vuosilta 1992 ja 1993 MV:n top.ark.).

DOKUMENTOINTI KAIVAUSALUEILLA

Kaivausalue kaivettiin 5 cm paksuisina kerroksina niin, että kerros oli aina saman tason päällä (esim. 1. kerroksen jälkeen tuli 1. taso). Pintamaan poistokerros oli 0 kerros, jonka jälkeen tuli taso 0.

Jokainen taso piirrettiin ja osin valokuvattiin, jos oli jotain valokuvattavaa. Kaivausmaata ei seulottu, koska siihen olisi kulunut liikaa aikaa. Kaivajat olivat mielestäni kaivaessaan tarpeeksi tarkkoja ja hyvinkin pieniä kvartseja löytyi. Palaneen luun puuttuminen ei siksi voi johtua kaivajien huolimattomasta kaivamisesta. Vuoden 1992 kaivauksissa maat seulottiin, eikä palanutta luuta löytynyt alueelta kuin 0,5 grammaa. Löytöjä ei otettu talteen vuoden 1992 kaivauksilla käytetyllä analogisella menetelmällä, vaan kvartsi- ja muut iskokset otettiin talteen 50x50 cm:n tarkkuudella. Kvartsiesineet, jotka voitiin tunnistaa jo kentällä, saviastianpalat ja suurimmat asbestikappaleet pyrittiin ottamaan talteen koordinaateittain x,y ja z.

HAVAINNOT KAIVAUSALUEILLA A, C, D, B, E ja F

Alue A

Alueen A koordinaatit olivat 195-206/387-390. Alueen paikan määräsi vuoden 1992 kaivauksissa koeojan eteläpäässä havaittu keskittymä, joka oltiin jätetty odottamaan tulevia tutkimuksia. Tällöin ruudun 391/391 länsi reunassa havaittiin punaiseksi palaneen hiekan alue, jossa oli nokiläikkiä (Halinen 1992,38).

Alueen A ruudussa 198/390, sen itäreunassa jatkui vuoden 1992 kaivausten likamaajälki. Se havaittiin heti 1. kerroksessa heikkona likamaajälkenä ja se voimistui kerroksessa 2. Tasossa 2 läikän oletetussa keskustassa oli voimakas nokimaa, jota ympäröi vahva likamaa (ks. A ja C alueiden tasokartta taso 2 s. 37). Tasossa kolme havaittiin kohdassa vielä hiukan nokea ja likamaata, mutta tasossa 4 sitä enää ollut. Tämä likamaaläikkä, joka saattaa olla myös pieni kivetön tulisija, oli ainoa selvä rakenne alueella A. Suurin löytökeskittymä alueella A oli juuri tämän likamaaläikän/tulisijan ympärillä (ks. löytökartta s. 33). Alueelta löydettiin 21 kvartsikaavinta ja 5 kvartsiesinettä, joissa oli retusointia. Saviastianpaloja löytyi samalta löytökeskittymäalueelta joitakin paloja.

Koko kaivausalueelta löytyi jonkin verran löytöjä, mutta ne vähenivät hyvin nopeasti 1. kerroksen jälkeen. Taso 1. jälkeen löydöt alkoivat selvästi tulla esiin ruutujen 196-200/388-390 alueelta, kaivausalueen reunassa olevan likamaajäljen ympäriltä. Enimmillään alueella kaivettiin 4. tasoon eli noin 25 cm syvyyteen.

Alue C

Alue c oli kooltaan noin 33 neliometriä. Alueella löydöt keskittyivät osin alueen länsireunaan, P. Halisen vuoden 1992 kaivausalueen reunan tuntumaan. Löydöt tässä kohtaan olivat keskittyneet ruutujen 198-200/393-394 kohdalle eli noin 6 m² kokoiselle alueelle. Tältä alueelta löydettiin etupäässä kvartsia (iskoksia, kaapi-mia sekä joitakin muita kvartsiesineitä) ja keramiikkaa. Toinen alue C:n löytökeskittymä sijaitsi alueen itäreunassa, lähellä Kitisen rantatörmää. Itäosassa tuli jo 1 kerroksessa näkyviin palaneita kiviä ja nokista maata ruuduissa 199/400-401. Kiveystä oli kohdassa jonkin verran aina kolmanteen tasoon saakka. Osa kivistä oli murskaantunut kovassa kuumuudessa. Ensimmäisessä tasossa kivien ympärillä oleva maa oli harmaaksi palanutta hiekkaa. Kerroksessa 2 kivien lähellä oleva maa alkoi muuttua vahvaksi likamaaksi ja osin punertavaksi palaneeksi hiekaksi. Tasoon 4. mennessä merkit tulisijasta olivat hävinneet. Tulisijan paksuus

oli noin 20 cm. Tulisija oli pitkän mallinen kaakko-luoteissuuntainen noin 2,5 m pituinen (ks. s. 22 ja 29).

C alueella oli muutamia pienempi likamaaläikkiä, joista löytyi jokunen löytö, mutta niitä ei voitu yhdistää mihinkään ns. rakenteeseen.

Alue D

Alue D valittiin kaivauskohteeksi, koska vuoden 1993 koetutkimuksissa tähän kohtaan tehdystä koeruudusta 235/401 tuli löytöjä (kvartsi-iskos ja -esine) ja se oli vyöhykkeellä, jossa fosforiarvot olivat alueen korkeimmat. Kohteeseen tehtiin 15 neliömetrin suuruinen kaivaus, jonka tulokset olivat löytöjen osalta heikot. Koekaivausalue paalutettiin maastoon niin, että kohdassa olevasta kuopanteesta saatiin keskeltä pystyleikkaus. Kuopanteen kohdassa 1. kerroksessa ei huomioitu mitään likamaajälkiä, vaan maalaji oli harmaata huuhtoutunutta hiekkaa. Kun kaivauksia kohdassa jatkettiin syvemmälle, alkoi paljastua hyvin vahvaa likamaata hiukan jo tasossa 2, mutta likamaa vahvistui kaivettaessa kerrosta 3. Kuopanteen kohdalla kaivettiin noin noin 65 cm syvyyteen, jolloin likamaa-alue loppui. Alueelta löytyi kvartsi-iskoksia yhteensä 34 kappaletta eli 50 grammaa sekä kaksi mahdollista kvartsisiesinettä, joiden yhdellä sivulla on retusointi. Löydöt ovat keskittyneet suurimmaksi osaksi kuopanteen reunojen läheisyyteen.

Vaikka kohde oli mielenkiintoinen, ei aika antanut myöten laajentaa sitä. Kuopanne ei ollut asuinkuopanne, vaan jonkinlainen jäte-/tulisijakuoppa. Tämän kuopanteen aivan länsipuolella oli pieni resentti roskakuoppa, joka ei kuitenkaan ollut tuhonnut esihistoriallista kuopannetta.

Alue B

B aluetta oli aloitettu kaivamaan jo kesällä 1993 M. Sarkkisen johdolla. Alueesta oli osin poistettu pintamaan ja kaivettu tasoon 0, osa alueesta oli kaivettu tasoon 1. Vuonna 1994 ensimmäiseksi poistettiin kaivausalueen päälle kasattu maa ja sen alta muovi,

joka suojasi kaivettuja tasoja. Vuonna 1993 1. tasoon kaivetussa kohdassa näkyi sortuneen penkereen reunalla osin tuhoutunut tulisija. Tulisija oli laajimmillaan noin 2 metriä etelä-pohjois-suuntaisesti (ks. s. 23 ja 28). Palaneen maan paksuus enimmillään oli yli 60 cm. Tulisijan ympäristöstä löytyi ainoastaan 10 kvartsi-iskosta ja yksi mahdollinen sertti-iskos.

Alue E

Alue E sijaitsee Poikamellan muinaismuistoalueen pohjoispäässä, Kaltio-vuopajan tilan alueella. Vuonna 1992 P. Halinen pintapoimi suuren määrän kvartseja kala-altaan eteläpuolelta kulkevan polun etelän puoleisesta leikkauksesta. Vuoden 1993 fosforiarvot antoivat viitteitä asuinpaikasta. Vuoden 1993 koekuopituksessa koko Poikamalla alueen runsaslöytyisin koekuoppa oli 455/421. Koekuoppa jäi alue E:n ulkopuolelle, mutta oli kuitenkin kiinni siinä. Alue E:n kaakkoisnurkka, johon koekuoppa 455/421 oli kiinni, oli alueen mielenkiintoisin. Kohdasta löytyi punaiseksi palanutta hiekkaa, joka jatkui tason 2 jälkeen vielä 6 cm. kohta kaivettiin kuopalle ja vaaitusluvut merkittiin tasokartta 2:teen. Alueen ruudusta 456-419 tuli esille kvartsikeskittymä, jossa oli kvartsikaapimia, -esineitä, -ytimiä ja -iskoksia (KM 28520: 558-584). Alue E:n ruuduista 456/420 ja 456/421 löytyi molemmista yksi kvartsi-iskos. Muut ruudut olivat löydöttömiä.

Alue F

Alue F tehtiin 6 metriä etelään päin. Alue oli lähes puhdas, vain pieniä punaisia läikkiä tuli esille, jotka saattavat olla luontaisia. Alueelta löytyi yksi kvartsiesine (KM 28520:). Vaikka alue F oli lähes löydötön. Kuitenkin lähikoekuopista löytyi vuonna 1993 esineitä ja fosforiarvot ovat lähistön koekuopissa jonkin verran kohonneet.

Vaikka löydöt ovatkin vähäiset alueilla E ja F, niin kuitenkin ne indikoivat jonkin tyyppisestä alueen asuttamisesta. Se ei ole ollut yhtä intensiivistä kuin eteläisen alueen asuttaminen, mutta esimerkiksi alue E:n kvartsikeskittymä kertoo jotain paikan

aktiviteeteistä.

LÖYDÖT

Keramiikka

Keramiikkaa löytyi vain alueilta A ja C, joissa ne näyttivät muodostaneen jonkinlaiset keskittymät. Keramiikkaa löytyi alueelta A kerroksesta 2, ruuduista 198/388 ja 197/389 sekä kerroksesta 3, ruudusta 198/388. Alueelta C keramiikkaa löytyi kerroksesta 0; ruudusta 198/393, kerroksesta 1; ruuduista 197/393, 198/398, 199/401, 199/402 ja 200/402, kerroksesta 2; ruuduista 198/393, 199/393, 199/394, 200/394, 198/398, 199/401, 200/401 ja 200/402, kerroksesta 3; ruuduista 198/393, 199/393, 199/394, 198/398, 197/400 ja 200/400, kerroksesta 4; ruuduista 198/393, 199/393 ja 199/394, kerroksesta 5; ruuduista 198/393, 199/393 ja 197/399 sekä kerroksesta 6; ruudusta 199/393 (ks. levintäkartta sekä löytötaulukko)

Keramiikka on asbestisekoitteista ja koristelematonta. Tyyliiltään se sopisi Pasvik-keramiikkaryhmään, joka ajoitetaan noin 2000–1000 BC (Jørgensen 1987, 29). Sodankylän Poikamalla yhden keramiikka palan kartasta otettiin näyte, joka lähetettiin Upsalan C¹⁴-laboratorioon ajoitettavaksi (ajoitustulokset kertomuksessa liitteenä). Osittain keramiikka oli haurasta, koska asbestia oli käytetty hyvin paljon sekoitteena. Jotkut palat tuntuivat olevan hyvinkin tiivistä ja hyvälaatuista. Kuitenkin kaikki keramiikka palat kuuluvat samaan keramiikkaryhmään.

Kvartsi

Suurin löytöryhmä kaikilla kaivetuilla alueilla oli kvartsit ja ennen kaikkea kvartsi-iskokset. Kvartsista tehtyjä esineitä löytyi jonkin verran, joista suurimman ryhmän muodostivat kvartsi-kaapimet. Alue A:lta löytyi yhteensä 21 kaavinta, alue C:ltä löytyi yhteensä 12 kaavinta ja alue E:ltä löytyi yhteensä 9 kaavinta. Muita kvartsi esineitä löytyi alue A:lta 7 kpl., alue C:ltä 17

kpl., alue D:ltä 2 kpl., alue E:ltä 6 kpl. ja alue F:ltä 1 kpl (ks. levintäkartta ja löytötaulukko). Kvartisesineitä muut kuin kaapimet on selvitetty melko ylimalkaisesti ja huomioitu vain selvät esineet, joissa on esimerkiksi havaittavissa selvä muoto tai retusoitu terä.

Liuske

Liuske-esineiden katkelmia löydettiin 3 kpl., jotka tulivat alue A:lta. Palat ovat mahdollisesti samasta esineestä, mutta ne ovat hyvin pieniä eikä voida sanoa, minkäläisestä esineestä ne ovat peräisin.

Asbesti

Alueilta A ja C löydettiin myös jonkin verran asbestia. Suurin pala löytyi alueelta A (KM 28520:173), joka painaa 66 g. Palasta otettiin näyte sen alkuperän analysointia varten. Analyysi tehdään Nesteen laboratoriossa M. Lavennon edesauttamana. Myös kahdesta keramiikan palasta otettiin asbestinäytteet samaa analysointia varten.

Palanut luu

Mistään kaivausalueelta ei löydetty luuta, joka aluksi tuntui hyvin merkilliseltä. Kuitenkin vuoden 1992 kaivauksilta löydettiin vain pari pientä luun palaa ja vuoden 1993 koetutkimuksissa ei löydetty yhtään palanen luun palasta, joten luiden löydöttömyys alueella on tosiasia.

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

ALUE A

LÖYDÖT

Kpl/g

krs.

0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Yht.

KVARTSI

Kaavin	-	7/40	5/54	7/70	1/22	1/5	-	21/191
Esine	-	2/5	2/21	1/63	2/5	-	-	7/94
Iskos	48/61	532/512	613/523	276/293	118/348	23/33	12/8	1622/1778

SERTTI

Iskos

LIUSKE

Esine	-	-	1/1	-	2/1	-	-	3/2
-------	---	---	-----	---	-----	---	---	-----

Iskos

Kl.-iskos

1/16	-	-	-	-	-	-	-1/16
------	---	---	---	---	---	---	-------

SAVIASTIAT

Kylkipalat	-	3/3	4/4	2/1	-	-	-	9/8
Reunapalat	-	-	-	-	1/18	-	-	1/18

Asbesti	-	-	-	3/66	-	-	-	3/66
---------	---	---	---	------	---	---	---	------

ALUE C

Kpl./g

krs.

0 1. 2. 3. 4. 5. 6. Yht.

KVARTSI

Kaavin	-	7/44	2/11	2/15	1/7	-	-	12/77
Esine	-	8/25	5/11	2/36	2/9	-	-	17/81
Iskos	22/38	371/388	179/205	56/68	30/32	10/28	2/2	679/761

SERTTI

Iskos	1/3	4/6	1/1	1/1	-	-	-	7/11
-------	-----	-----	-----	-----	---	---	---	------

LIUSKE

Esine	-	-	-	-	-	-	-	-
-------	---	---	---	---	---	---	---	---

Iskos	-	-	-	-	-	-	-	-
-------	---	---	---	---	---	---	---	---

Kl.-iskos

1/1	-	5/3	-	-	-	-	-6/4
-----	---	-----	---	---	---	---	------

SAVIASTIAT

Kylkipalat	1/1	15/33	25/70	31/54	10/24	19/38	2/6	103/226
Reunapalat	-	1/2	1/14	2/15	3/25	-	-	7/56
Asbesti	-	-	-	-	-	1/1	1/1	2/2

NÄYTTEET

Alueen hiilinäytteistä C14-ajoitukseen Helsingin yliopiston radiohiililaboratorioon lähetettiin kaksi näytettä. Toinen oli Alue B:n tulisijasta ja toinen alue C:n ruuduissa 400-401/199 olevasta tulisijasta. Upsalan The Svedberg laboratoriumiin lähetettiin alueelta C löydetyn keramiikkapalan (KM28520:345) karstanäyte. Ajoitus-tulokset liitetään kaivauskertomuksen loppuun, kun ne on analysoitu.

Yhdestä asbestin raaka-aine plasta ja kolme^{sta} keramiikan palasta otettiin asbestinäytteet, jotka otti Mika Lavento ja ne testasi Hornytzkyj Nesteen Porvoon laboratoriossa. Kolme näytettä oli antofylliittia ja yksi oli tremoliittia. Tuloksista Mika Lavento kirjoittaa Saimaa projektin yhteydessä julkaisusarjassa Helsinki Papers in Archaeology, joka julkaistaa vuonna 1995.

LOPUKSI

Eteläisin alue, jolla kaivausalueet A ja C sijaitsivat, muodostivat vuoden 1992 kaivausalueen kanssa melko ison yhtenäisen kaivetun alueen eli yhteensä 146 neliometriä. Kaivetuista alueista tämä oli myös löytörikkain. Selviä rakenteita vuonna 1994 alueelta A löytyi yksi: tulisija, joka oli vuoden 1992 kaivausten yhteydessä kaivettu puoliksi. A alueen kvartsin levintä kartasta näkyy selvästi löytökeskittymä. Tälle alueelle ovat keskittyneet suurimmaksi osaksi myös muut löydöt. Vuoden 1992 kaivauksilta koeojan pään levennyksestä kaivettiin P. Halisen mukaan nelisuvuinen kotarakenteen pohja, jonka alueelta löytyi 2 tulisijaa. Yhteensä eteläisen alueen alueella on kaivettu yhteensä 4 tulisijaa ja muutama nokin-läikkä, joiden fuktio on epämääräinen.

Alue C:n tulisija oli tämän alueen ainoa selvä rakenne, jonka ympärillä oli pieni löytökeskittymä. Toinen alue C:n löytökeskittymistä tuli esille alueen länsiosasta, aivan vuoden 1992 koeojan reunan läheltä. Tämä löytökeskittymä jatkuu vuoden 1992 koeojan ja vuoden 1994 alue A:n itäreunassa olevaan löytökeskittymään, jonka keskellä oli vuosina 1992 ja 1994 kaivettu tulisija. P. Halinen

epäili, että myös tässä kohtaan olisi ollut kotapainanne, mutta vuoden 1994 kaivauksissa tätä ei kuitenkaan voitu todeta, koska vuonna 1992 kaivettu koeoja oli hiukan painunut alaspäin tässä kohdassa. Muut alueet olivat melko vähälöytöisiä, mutta selvästi niilläkin alueilla oli ollut jonkilaista esihistoriallisia toimintaa.

Mielenkiintoista oli, että alue B:stä löydetyn tulisijan ympäriltä tuli todella vähän löytöjä, vain 11 kvartsi-iskosta ja yksi sertin pala (KM 28520:549-557). Tulisija itsessään oli hyvin säilynyt niiltä osin, jotka olivat vielä sortuvan rantapenkereen päällä. Muilla alueilla rakenteet olivat olemattomia tai niitä ei ollut ollenkaan. Löytöjä kuitenkin tuli jokaisesta kaivetusta alueesta.

Kesä 1994 oli viimeinen kerta, kun alueella kaivettiin. Uuden padon rakentaminen alkaa vuonna 1995, jonka valmistuttuessa kaivetut alueet jäävät veden alle. Kolmen vuoden tutkimukset ovat antaneet kuvan alueen laajuudesta, iästä ja osin asuinpaikan rakenteesta. Kuitenkin paljon jäi vielä tutkimatta.

Helsingissä huhtikuussa 1995

Eeva Raike

MV-NEGATIIVILUETTELO

- 98845 Kaivausalue B:n E-osa, joka oli kaivettu vuonna 1993 tasoon yksi. Kohti S.
- 98846 Kaivausalue B:n W-osa, joka oli kaivettu vuonna 1993 tasoon nolla. Kohti S.
- 98847 Kaivausalue A paalutettuna ennen pintamaan poistoa. Kohti N.
- 98848 Kaivausalue A paalutettuna ennen pintamaan poistoa. Alue A:n itäpuolella vuonna 1992 kaivettu 2 metrin levyinen koeoja. Kohti NE.
- 98849 Kaivausalue A pintamaan poiston jälkeen tasossa 0. Kohti N.
- 98850 Sama
- 98851 Sekundaarinen kiveys kaivausalue A:n N-osassa tasossa 0.
- 98852 Sama.
- 98853 Kaivausalue A tasossa 1. Kohti N.
- 98854 Kaivausalue A tasossa 1. Kohti NE.
- 98855 Kaivausalue B tasossa 2. Kohti S.
- 98856 Kaivausalue B:n tasossa 2 sortuneessa rantapenkereessä oleva tulisija. Kohti S.
- 98857 Kaivausalue A:n kerroksen 2 kaivaminen käynnissä. Kaivamassa vasemmalta Minna Hautio, Kati Postila ja Kati Kuusela. Äärioikealla kaivausaluetta C aukaisemassa Jouni Vuorinen. Kohti N.
- 98858 Kaivausalue A tasossa 2. Osa kaivausalueen pohjoisosaa on jätetty tasoon 1. Kohti N.
- 98859 Kaivausalue A:n ruudun 198/391 E-profiilissa oleva tulisija. Kohti N.
- 98860 Kaivausalue C:n ruudut 200-202/393-394 tasossa 0. Kohti N.
- 98861 Kaivausalue C:n ruudut 203-204/395-396 tasossa 0. Kohti S.
- 98862 Kaivausalue A:n osat tasossa 3. Osa alueista jätetty tasoihin 1 ja 2. Kohti S.
- 98863 Kaivausalue A:n osat tasossa 3. Osa alueista jätetty tasoihin 1 ja 2. Kohti N.
- 98864 Kaivausalue A:n E-puoli tasossa 3. E-profiilissa näkyvissä tulisija. Kohti N.
- 98865 Kaivausalue C:n ruudut 200-202/393-394 tasossa 1. Kohti N.
- 98866 Kaivausalue C:n ruudut 203-204/395-396 tasossa 1. Kohti S.
- 98867 Kaivausalue C:n alueelta löydetty keramiikkakeskitty-mä.
- 98868 Kaivausalue C:n ruudut 197-198/393-395 ja 199/395 tasossa 1. Kohti E.
- 98869 Kaivausalue A:n ruudut, jotka kaivettu tasoon 4. Kohti S.
- 98870 Kaivausalue C:n ruudut 199-202/393-394 tasossa 2. Kohti S.
- 98871 Kaivausalue C:n Ruudut 197-198/393-395 ja 199/395 tasossa 2 ja loput tasossa 3. Kohti N.
- 98872 Kaivausalue D aukaisemista. Kaivajat vasemmalta istumassa Jani Salla, lastoilla kaivamassa Jaana Vuorenmaa ja Kati Postiala, Lapioimassa Kati Kuusela. Kohti S.

- 98873 Kaivausalue A Ruudut, jotka kaivettu tasoon 4. Kohti N.
- 98874 Kaivausalue C:n ruudut tas 3. Osa jätetty tasoon 2. Kohti N.
- 98875 Kaivausalue D:n kerrosta 2 kaivetaan. Vasemmalta Minna Hautio, Inga Borg ja Jaana Vuorenmaa. Kohti N.
- 98876 Kaivausalue E tasossa 1. Kohti E.
- 98877 Kaivausalue F tasossa 1. Kohti S.
- 98878 Kaivausalue C:n ruudut 197-198/396-401 tasossa 1. Kohti E.
- 98879 Kaivausalue C:n ruudut 197-198/396-401 tasossa 2. Kohti E.
- 98880 Kaivausalue C:n ruuduissa 400-401/199 tasossa 1 ollut tulisija. Kohti W.
- 98881 Sama.
- 98882 Sama tulisija tasossa 2. Kohti E.
- 98883 Sama tulisija tasossa 3. Kohti E.
- 98884 Kaivausalue C:n tulisija tasossa 3. Kohti N.
- 98885 Kaivausalue C:n Itäisin osa ruutujen 200-201/401-402 kohdalta tasossa 1. Kohti E.
- 98886 Yhteiskuva vasemmalta Jaana Vuorenmaa, Kati Postila, Jouni Vuorinen, Inga Berg, Kati Kuusela ja Minna Hautio.
- 98887 Yhteiskuva vasemmalta Jaana Vuorenmaa, Eeva Raike, Kati Postila, Jouni Vuorinen, Inga Berg, Kati Kuusela ja Minna Hautio.
- 98888 Yhteiskuva samat henkilöt kuin edellisessä.
- 98889 Kaivausalue C:n Itäisin osa tasossa 2. Kohti E.
- 98890 Kaivausalue C:n profiili 201,5/401, jossa tumma kohta mahdollisesti resistentistä tulisijasta. Kohti N.

DIALUETTELO

- 30951 Työkuva. Tytöt vasemmalta Kati Postila ja Kati Kuusela avaamassa kaivausalue B:tä. Kohti SE.
- 30952 Yleiskuva Sodankylän Poikamellasta. Jouni Vuorinen aloittamassa laavun rakentamista. Kohti S.
- 30953 Kaivausalue B aukaistuna vuoden 1993 kaivetuille tasoille.
E-osa tasossa 1 ja W-osa tasossa 0. Kohti S.
- 30954 Kaivausalue A paalutettuna ennen pintamaan poistoa. Kohti N.
- 30955 Sama. Kohti NE.
- 30956 Kaivausalue A tasossa 1. Kohti NE.
- 30957 Kaivausalue B tasossa 2. N-osassa tulisijan jäänteet. Kohti S.
- 30958 Työkuva. Kaivausalue A:n kerrosta 2 kaivetaan. Kaivaajat vasemmalta Minna Hautio, Kati Postila ja Kati Kuusela. Kohti NW.
- 30959 Kaivausalue A tasossa 2. Kohti N.
- 30960 Kaivausalue A:n profiilissa 198/391 tasossa 2. Kohti N.
- 30961 Kaivausalue C:n ruudut 199-202/393-394 tasossa 0.

- Kohti S.
- 30962 Työkuva. Kaivausalue A. Kerrosta 3 kaivetaan. Kaivamassa vasemmalta Kati Postila, Inga Berg, Jani Salla ja Jouni Vuorinen. Kohti NW.
- 30963 Kaivausalue A tasossa 3. Kohti S.
- 30964 Kaivausalue C:n Ruudut 203-204/395-396 tasossa 1. Kohti S.
- 30965 Kaivausalue C:n keramiikkaa tasossa 1.
- 30966 Työkuva. Kati Kuusela Kaivamassa ja puhelimeen puhumassa.
- 30967 Kaivausalue C:n ruudut 197-198/393-395 ja 199/395 tasossa 1. Kohti E.
- 30968 Kaivausalue A tasossa 4. Kohti S.
- 30969 Kaivausalue C:n ruudut 199-202/393-394 tasossa 3. Kohti S.
- 30970 Työkuva. Inga Berg kaivamassa tasoa 4 kaivausalueella A. Kohti N.
- 30971 Työkuva. Vasemmalta Kati Postila, Kati Kuusela, Minna Hautio, Jani Salla ja Jaana Vuorenmaa. Kohti NE.
- 30972 Sama
- 30973 Kaivausalue C:n ruudut 197-203/393-395 ja 203-204/395-396 eri tasoissa. Kohti N.
- 30974 Kaivausalue E tasossa 1. Kohti N.
- 30975 Kaivausalue F tasossa 1. Kohti S.
- 30976 Kaivausalue C:n ruudut 197-198/396-401 tasossa 1. Kohti E.
- 30977 Kaivausalue C:n ruudut 197-198/396-401 tasossa 2. Kohti E.
- 30978 Jaana Vuorenmaa ja naapuri koira kahvitauolla.
- 30979 Kaivausalue C:n ruuduissa 400-401/199 tasossa 1 ollut tulisija. Kohti E.
- 30980 Sama.
- 30981 Työkuva kaivausalue C:n laajentamista. Kuvassa Vasemmalta Minna Hautio, Kati Kuusela, Kati Postila ja Inga Berg. Kohti E.

KARTTALUETTELO

Ote peruskartasta 3713 09 SODANKYLÄ, mk 1:20 000

Löytöjen levintäkartta, alueet A ja C, mk 1:50

Yleiskartta kaivausalueesta, mk 1:1000

Vaaituskartta, pintavaaituskartta, alueet A ja C, mk 1:50

Tasokartta, taso 1, alueet A ja C, mk 1:50

Tasokartta, taso 2, alueet A ja C, mk 1:50

Tasokartta, taso 3, alueet A ja C, mk 1:50

Tasokartta, taso 4, alueet A ja C, mk 1:50

Tasokartta, taso 5, alueet A ja C, mk 1:50

Yksityiskohtakartta, taso 1, alue C, mk 1:25

Yksityiskohtakartta, taso 2, alue C, mk 1:25

Yksityiskohtakartta, taso 3, alue C, mk 1:25

Yksityiskohtakartta, taso 4, alue C, mk 1:25

Profiilikartta, länsiprofiili, alue A, mk 1:25

Profiilikartta, itäprofiili, alue C, mk 1:25

Profiilikartta, itäprofiili, alue C, mk 1:25

Profiilikartta, eteläprofiili, alue C, mk 1:25

Profiilikartta, pohjoisprofiili, alue C, mk 1:25

Alue B

Vaaituskartta, osin taso 0 ja taso 1, mk 1:50

Tasokartta, taso 1, mk 1:50

Tasokartta, taso 2, mk 1:50

Tasokartta, taso 3, mk 1:50

Tasokartta, taso 4, mk 1:50

Alue D

Vaaituskartta, pintavaaitus, mk 1:50

Tasokartta, taso 1, mk 1:50

Tasokartta, taso 2, mk 1:50

Tasokartta, taso 5, mk 1:50

Profiilikartta, itäprofiili, mk 1:25

Alue E

Vaaituskartta, pintavaaitus, mk 1:50

Tasokartta, taso 1, 1:50

Tasokartta, taso 2, 1:50

Alue F

Vaaituskartta, pintavaaitus, mk 1:50

Tasokartta, taso 1, mk 1:50

Tasokartta, taso 2, mk 1:50

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

1. Yleiskuva. Poikamellan kaivausalue A paalutettuna ennen
 98847-98848
 pintamaan poistoa. kuvassa M. Hautio, → N

2. Poikamellan kaivausalue A tasossa 1. → NE
 98854

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

98853

3. Kaivausalue A tasossa 1. kuvan mukana K. Kuusela, U. Postila & J. Borg → N.

98857

4. Työkuva. Kaivausalue A:n kerrosta 2 kaivamassa vas. M. Hautio, K. Postila & K. Kuusela. → N.

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

98864

5. Kaivausalue A:n osat tamm.3.
Osm alueista jätetty tammihin 1 & 2.
→ N.

SODANKYLÄ FOIKAMELLA 1994

78871

6. kaivausalue C:n ruudut 197-198/393-395 & 194/395
tasossa 2. Loput tasossa 3. → N.

78878

7. kaivausalue C:n ruudut 197-198/
396-401 tasossa 1. → E.

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

78867

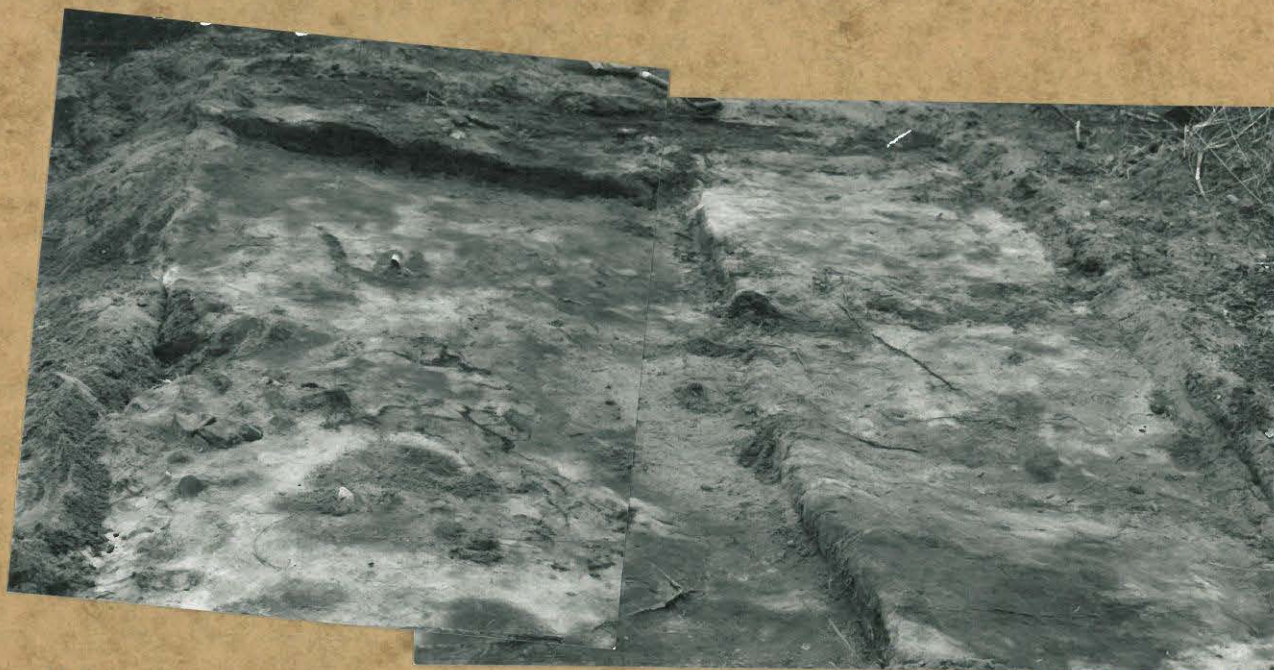
8. kaivausalue C:n alueelta löydettyä
keramiikkaa in situ

78880

9. kaivausalue C:n muissa 400-700/
199 tarvinn 1 esiintullut tulisija. → W

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

10. kaivausalue B, jonka E-ön tarossa 1 & W-ön tarossa 0, joihin ne oli kaivetty vuonna 1993. Tarot perustuksen jälkeä.
 → S. 98845-98846

11. kaivausalue B kokonaisuudessaan tarossa 2.
 → S. 98855

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

98856

12. kaivausalue B:n sortuneessa rantaperäkeressä
ollut tulisija tavoin 2. → 5.

98887

13. Ryhmäkuvaa. Ylhäältä vasemmalta: E. Raitke &
J. Berg. Alh. vas. J. Vuorenmaa, K. Postila, J. Vuorinen
K. Kuusela & M. Hautio. Kuvasta puuttu J. Salla.

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

14. Työkuva. kaivausalue D:tä aukaistaan.
 vas. J. Salla, J. Vuorenmaa, K. Postila & K. Kuusela. → S.

15. kaivausalue D:n kerrosta 2 kaive-
 taan. vas. M. Hautio, J. Berg & K. Kuusela
 → N.

SODANKYLÄ POIKAMELLA 1994

98876

16. Kaivausalue E tasossa 1. → E

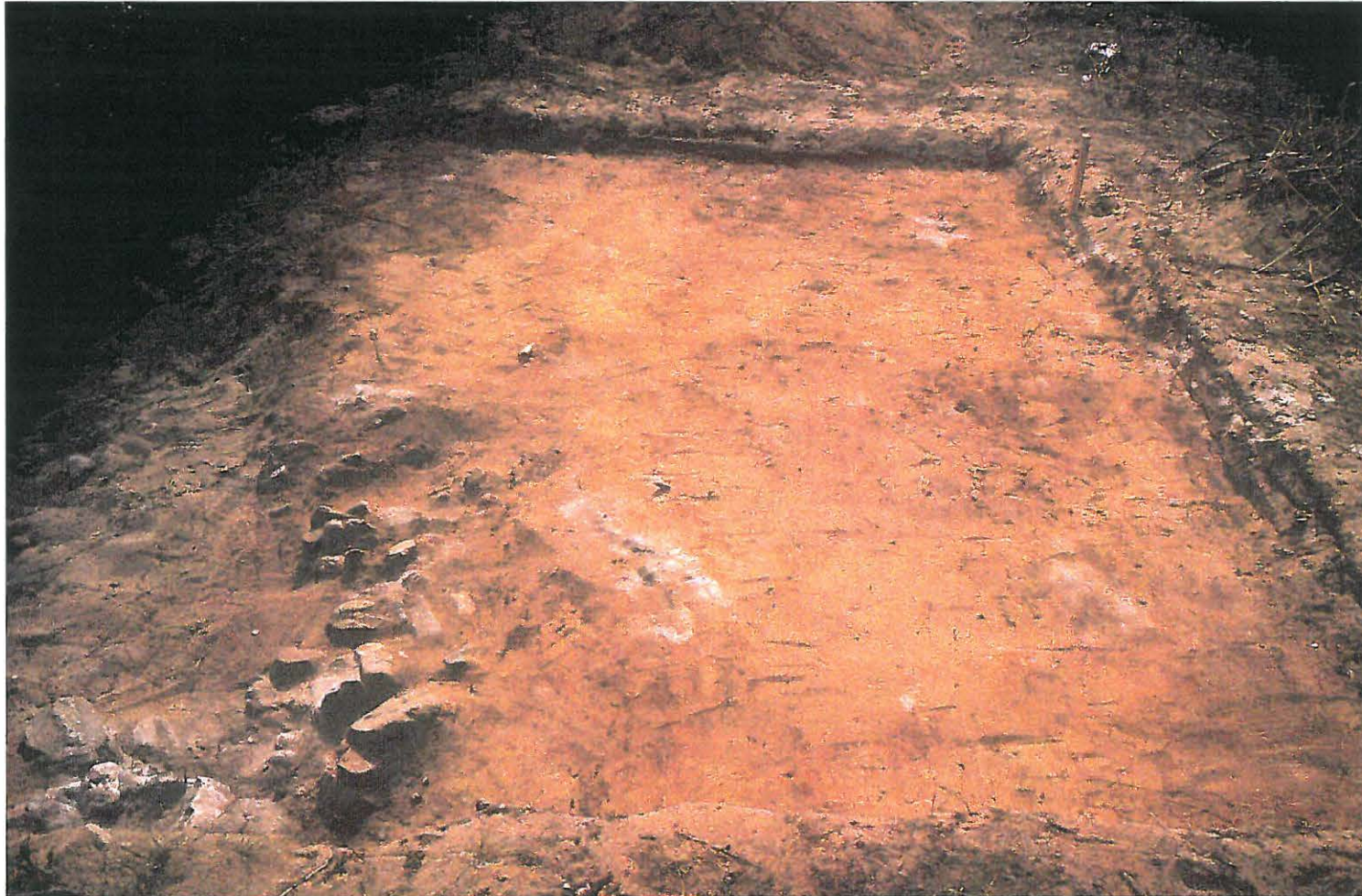

98877

17. Kaivausalue F tasossa 1
→ S.

Dia no. 30956
Kaivausalue A tasossa 1. Kohti NE

Dia no. 30957

Kaivausalue B tasossa 2. Alueen E-osassa tulisijan jäänteet. Kohti S.

Dia no. 30980
Kaivausalue C:n ruuduista 400-401/199 tasossa 1 ollut tulisija.
Kohti E.

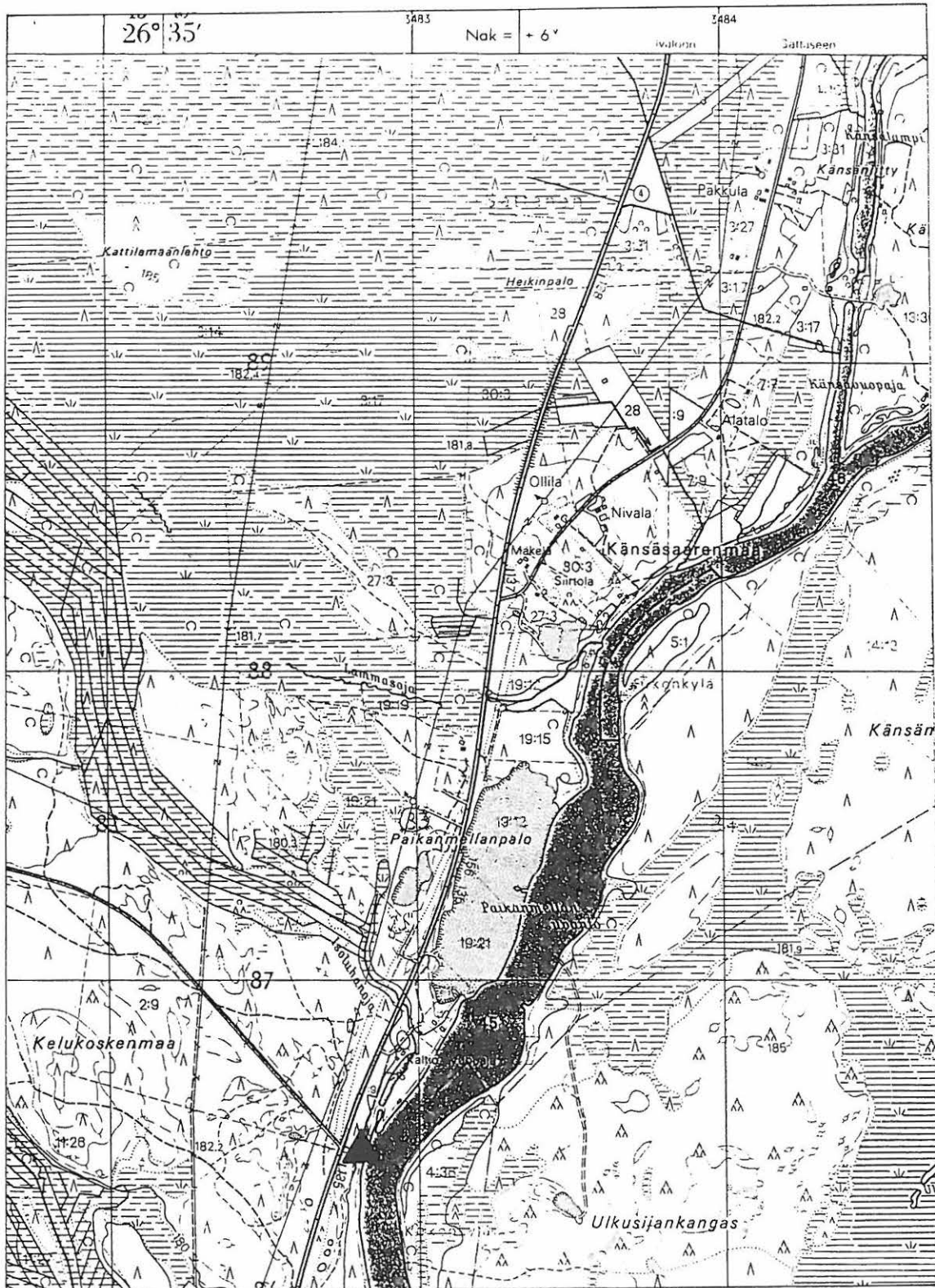
Dia no. 30966
Kati Kuusela kaivamassa alueella A. Kohti NW.

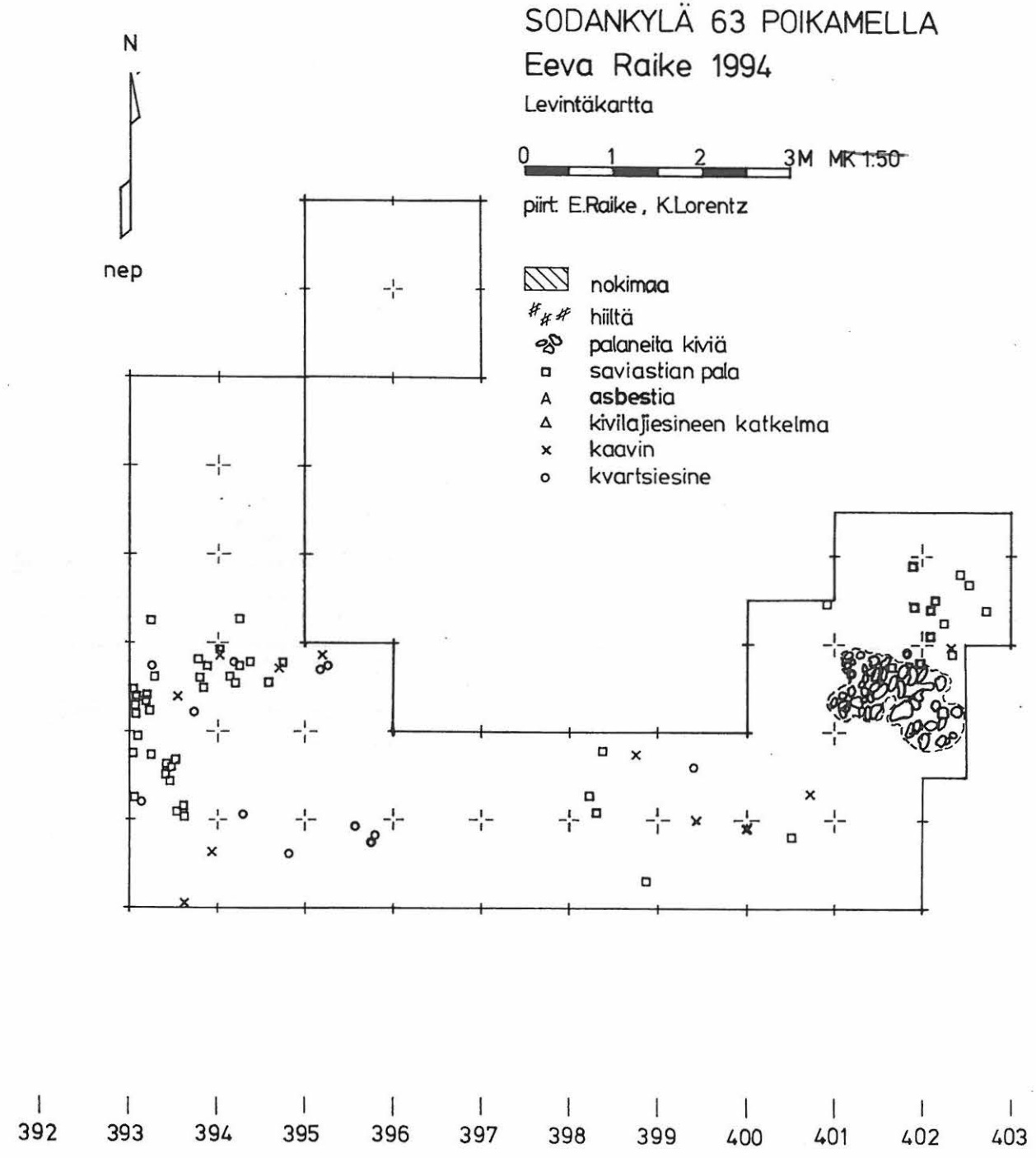
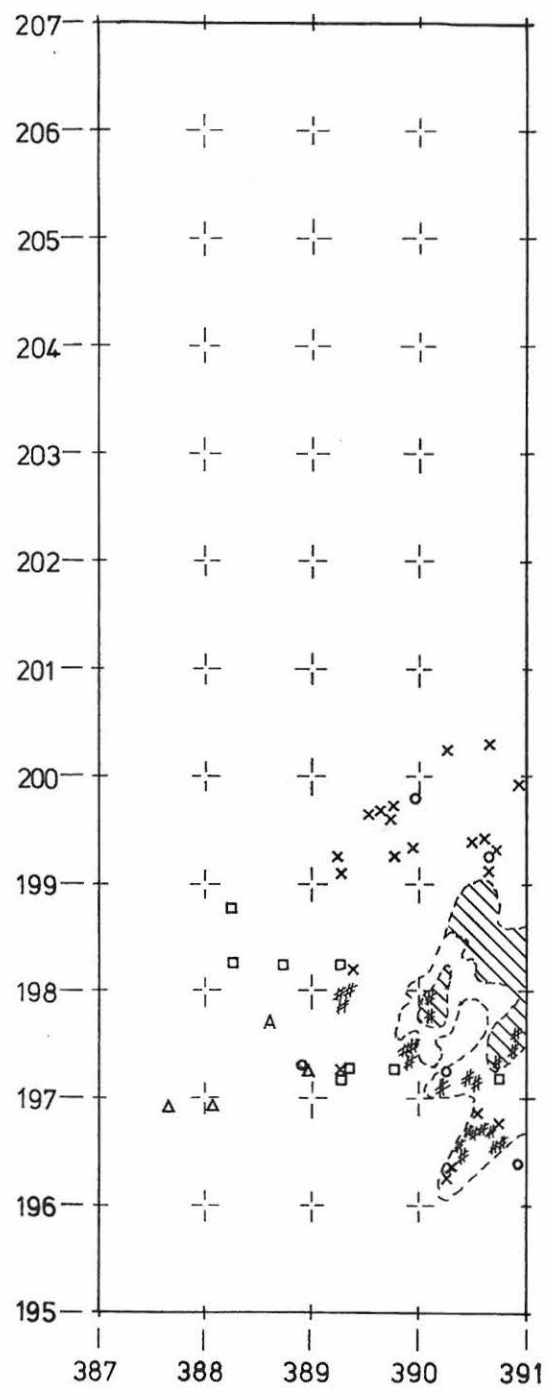
Dia no. 30971

Työkuva. Alue C:tä kaivamassa vasemmalta Kati Postila, Kati Kuusela, Minna Hautio, Jani Salla ja Jaana Vuorenmaa. Kohti NE.

PERUSKARTTALIITE
PK 3713 09 SODANKYLÄ

▲ Kaivausalue, Sodankylän Poikamalla

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

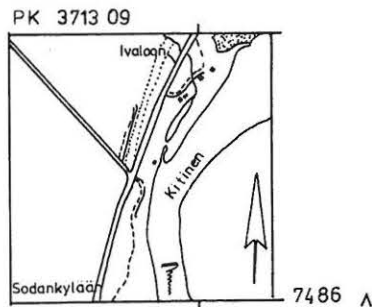
Yleiskartta mk 1:1000 *PIENENNÖS*

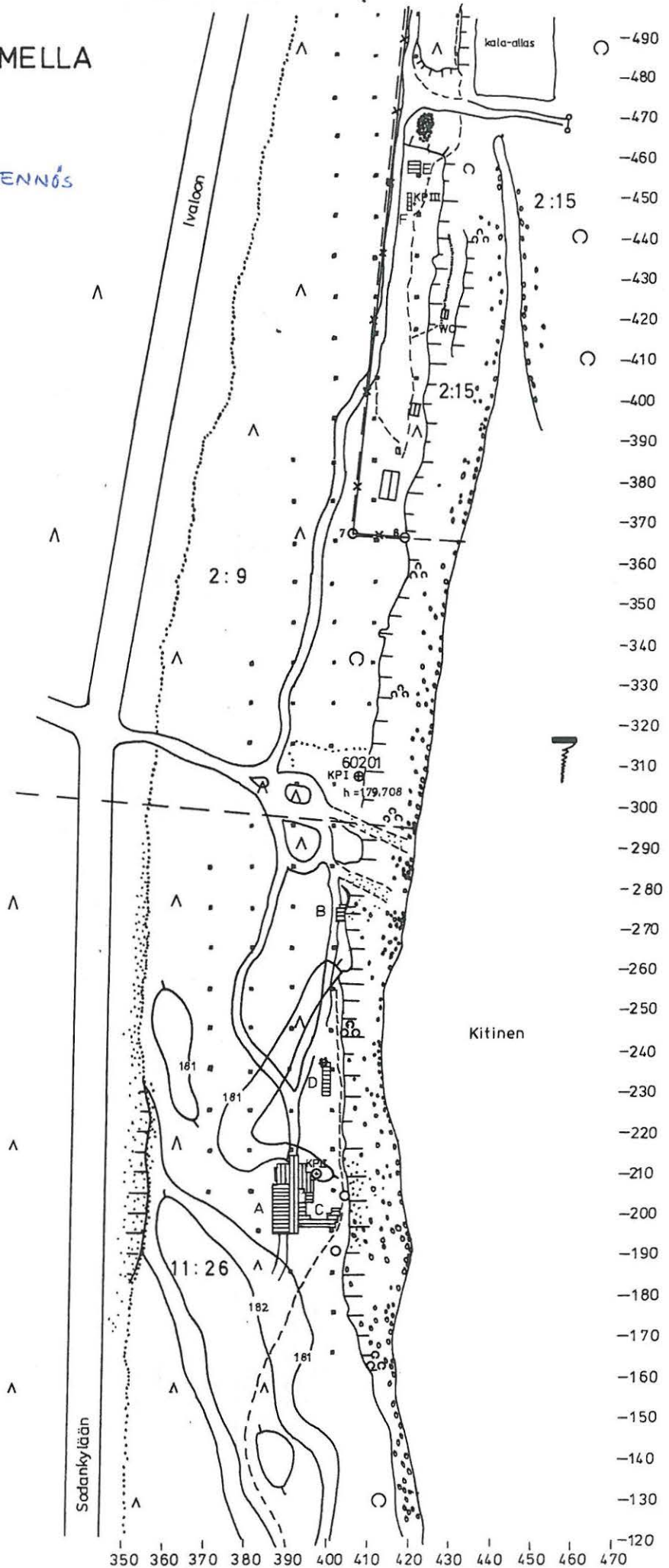
Piirt. T. Karjalainen
T. Ylimaunu
M. Hautio

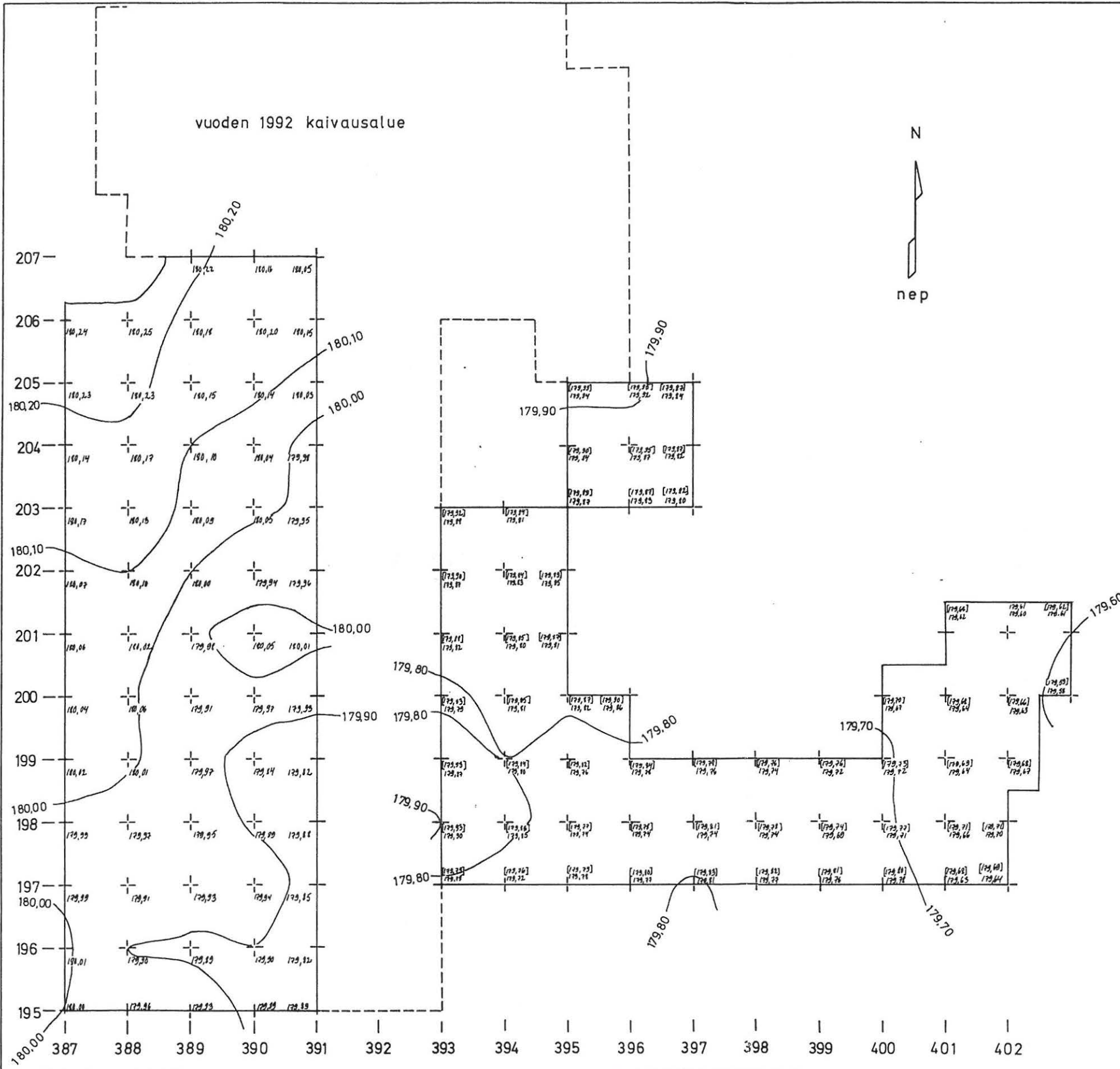
- rakennus
- rajakivi
- 60201 IVO:n monikulmiopiste
- kiviä
- hiekkaa
- portti
- piikkilanka-aita

- KPI kaivauksen korkeuskiintopiste
- kaivausalue 1992
- koekuopat 1993
- kaivausalue 1994

neulapohjoinen

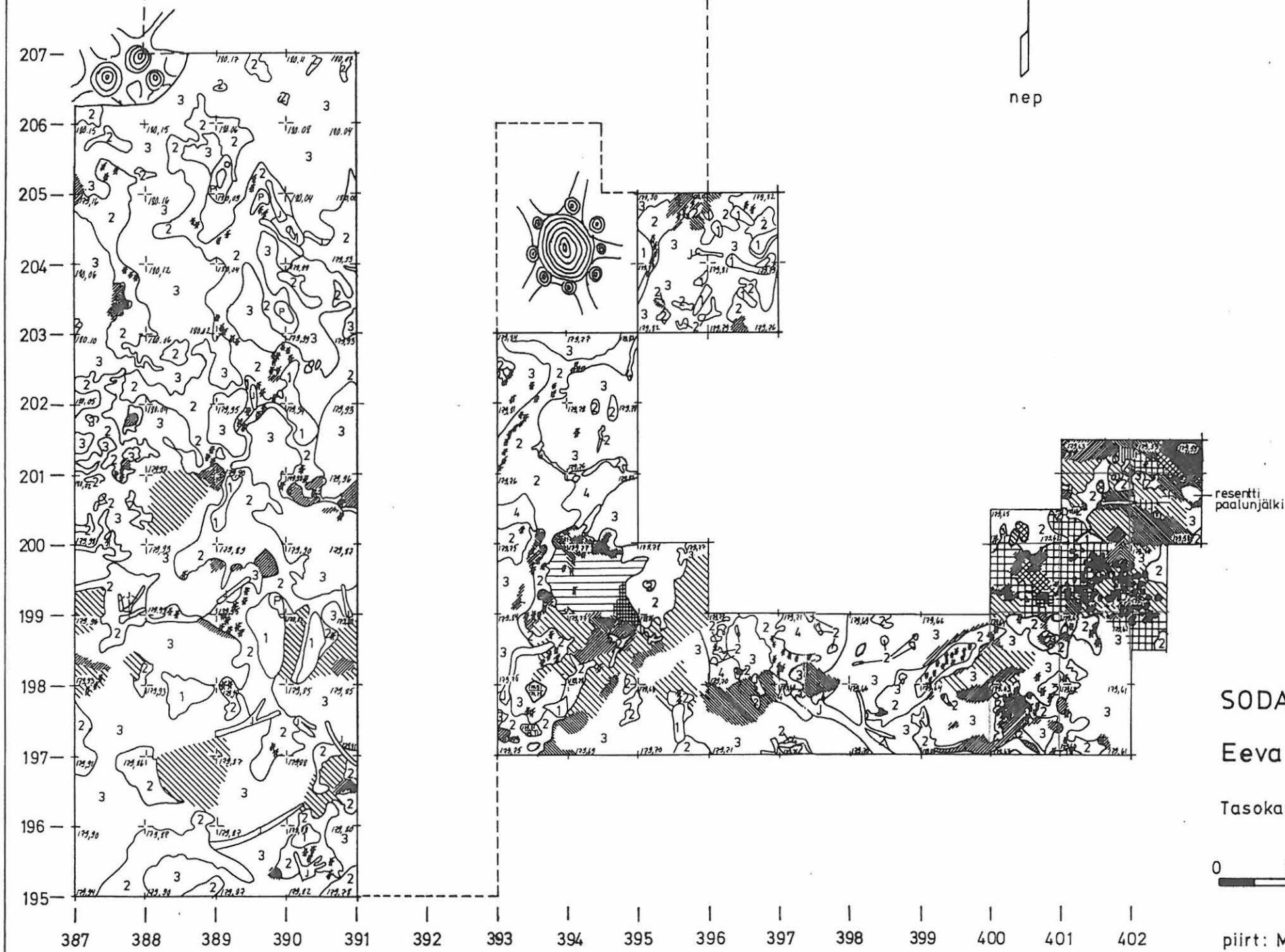
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
Eeva Raike 1994

Pintavaaituskartta Alueet A ja C

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.
piirt: M.Hautio

vuoden 1992 kaivausalue

- 1 turve
- 2 harmaa huuhtonut hiekka
- 3 ruskea rikastunut hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka
- palaneita kiviä
- kiviä
- J,P juuri, lahonnutta puuta
- heikko likamaa
- vahva likamaa
- heikko nokimaa
- vahva nokimaa
- harmaa palanut hiekka
- harmaanpunertava palanut hiekka
- punainen palanut hiekka
- punertava (palanut) heikko likamaa
- hiiliä

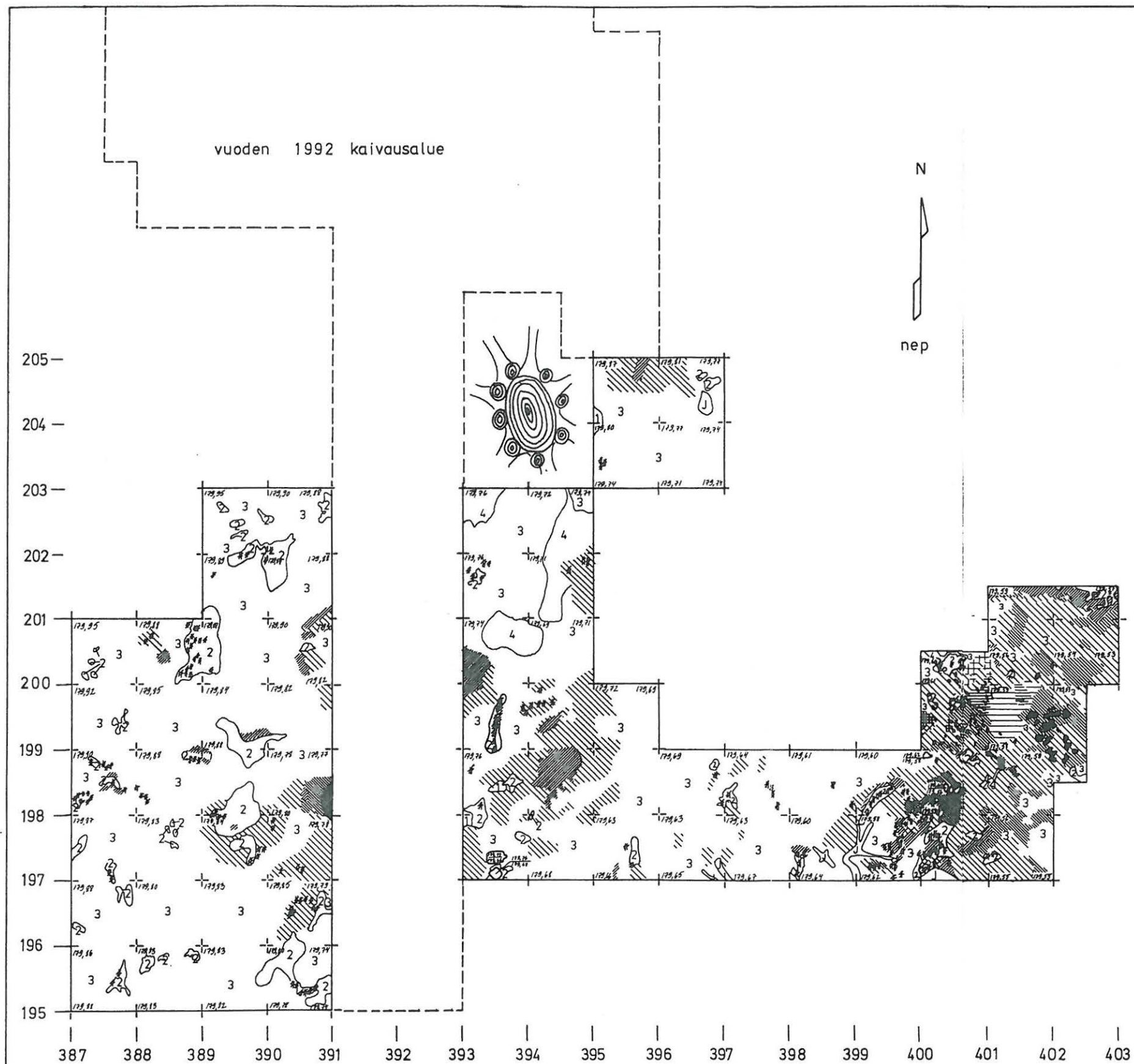
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 1 Alueet A ja C

piirt: M. Hautio

1	turve
2	harmaa huuhtoutunut hiekka
3	ruskea rikastunut hiekka
4	tummanruskea rikastunut hiekka
	palaneita kiviä
	kiviä
J	juuri
	heikko likamaa
	vahva likamaa
	heikko nokimaa
	vahva nokimaa
	harmaa palanut hiekka
	harmaanpunertava palanut hiekka
	punainen palanut hiekka
	punertava (palanut) heikko likamaa
	punertava (palanut) vahva likamaa
	hiiliä

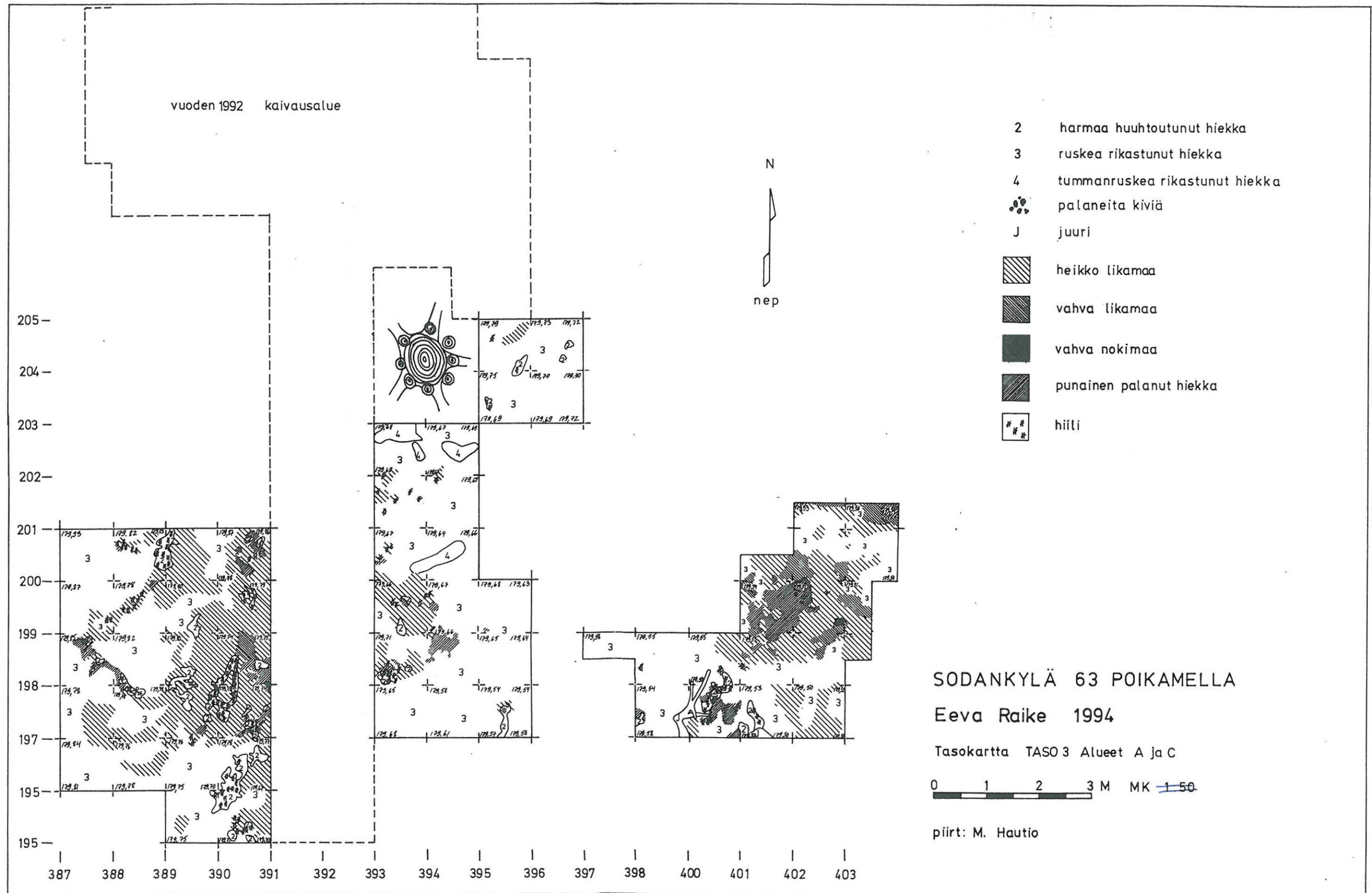
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

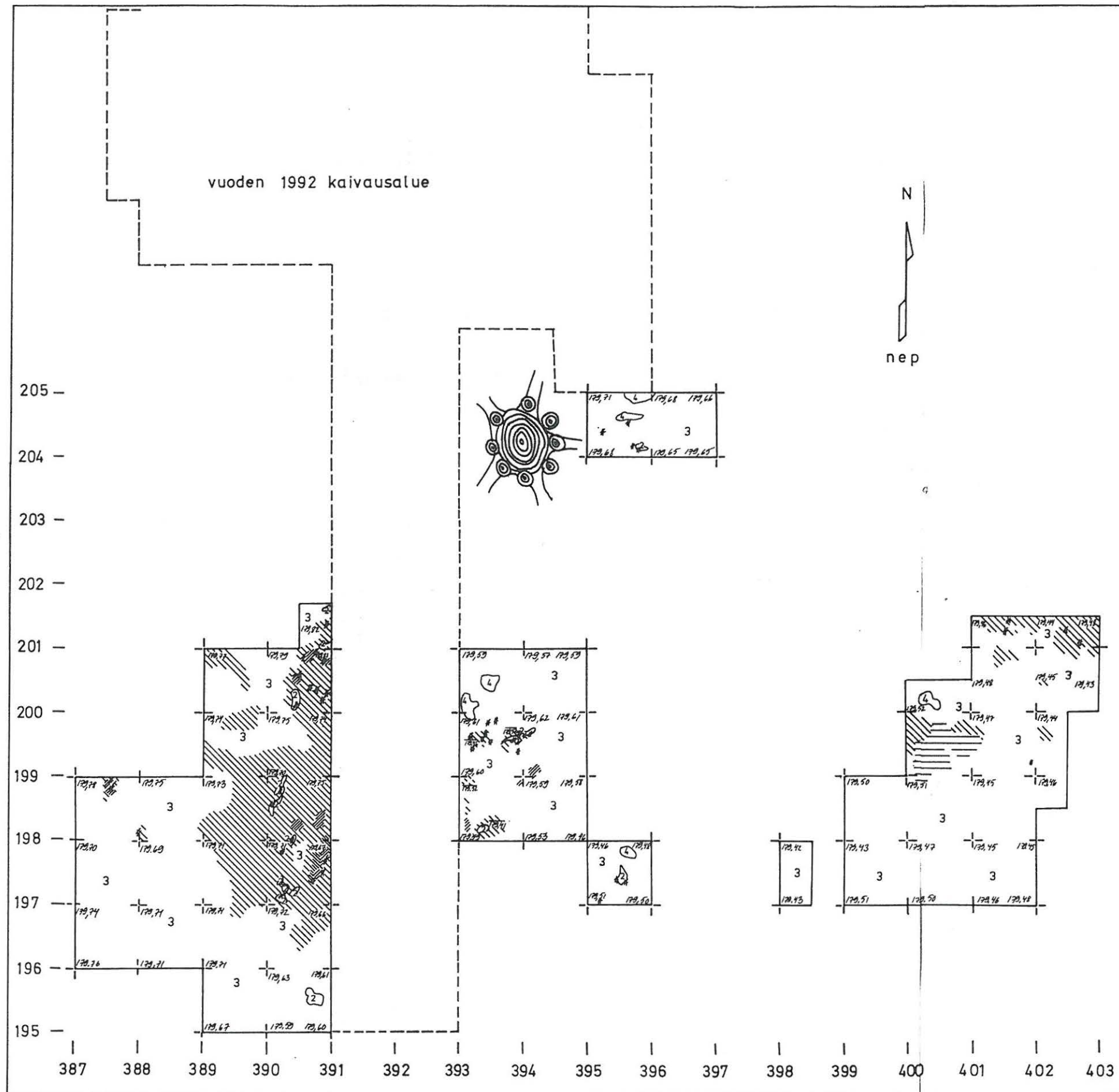
Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 2 Alueet A ja C

0 1 2 3 M MK 1:50

piirt: M. Hautio

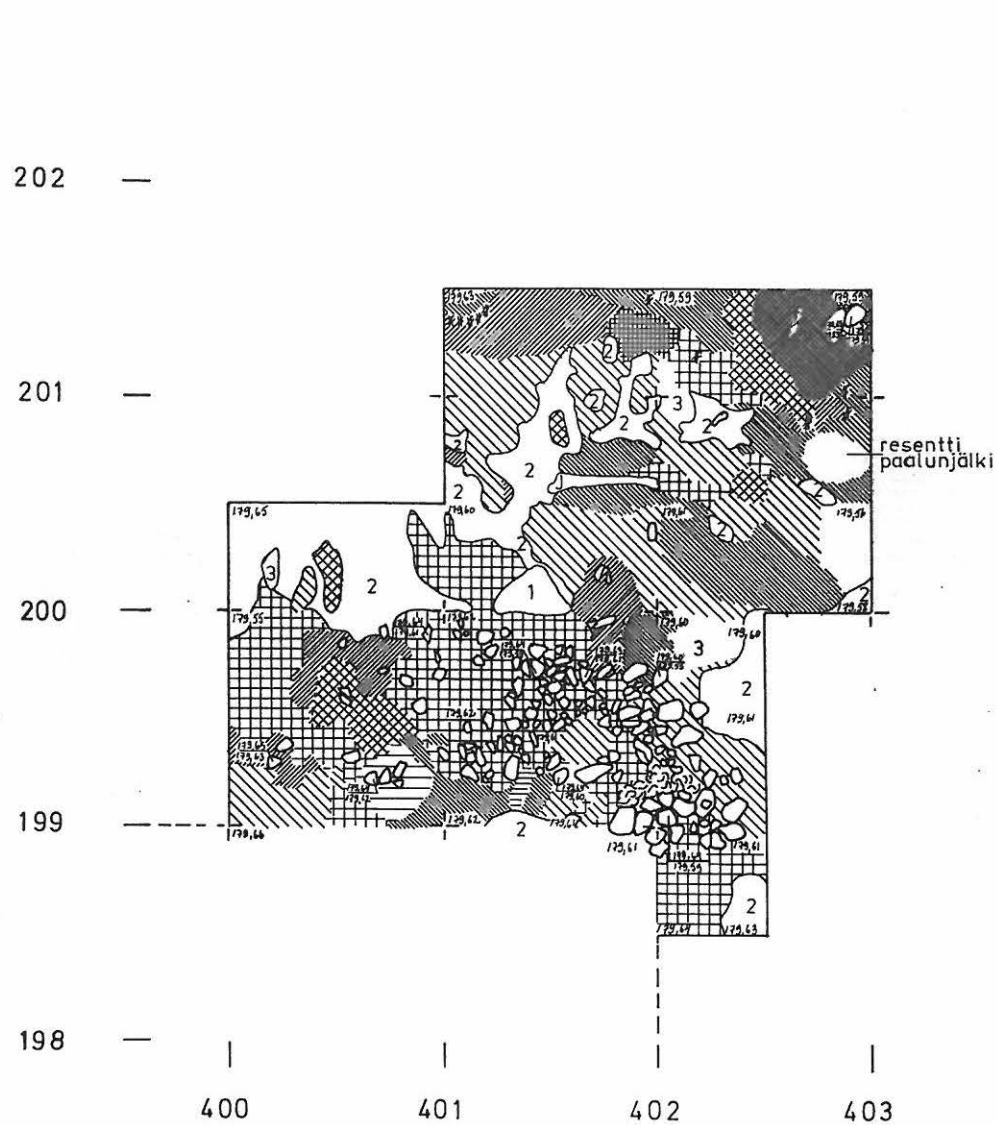
- $\overline{123.45}$ värjäymän pohjakorkeus m.m.p.y.
- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
- 3 ruskea rikastunut hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka
- ☼ palaneita kiviä
- J juuri
- heikko likamaa
- vahva likamaa
- punertava (palanut) heikko likamaa
- punainen palanut hiekka
- hiiliä

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 4 Alueet A ja C

piirt: M. Hautio

1	turve
2	harmaa huuhtoutunut hiekka
3	ruskea rikastunut hiekka
	palaneita kiviä
	murskaksi palaneita kiviä
J	juuri
	hiiliä
	heikko likamaa
	vahva likamaa
	heikko nokimaa
	vahva nokimaa
	punainen palanut hiekka
	harmaa palanut hiekka
	punertavanharmaa palanut hiekka

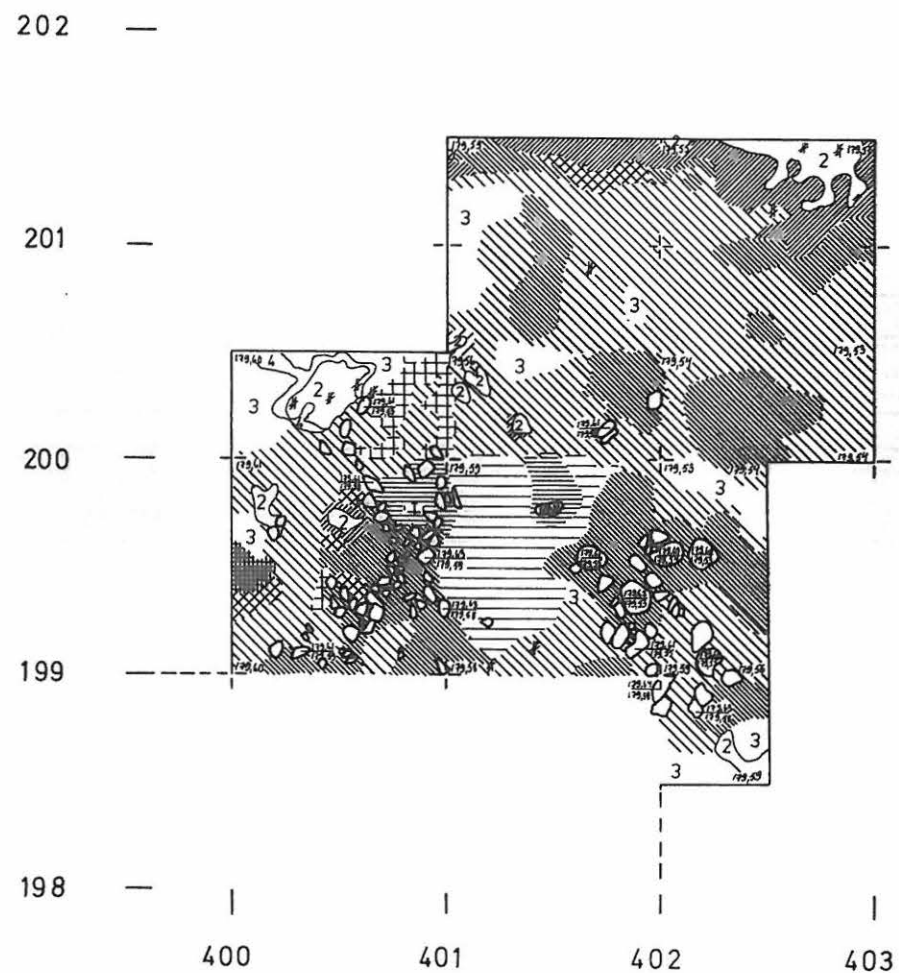
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
Eeva Raike 1994

Yksityiskohtakartta TASO 1 Alue C

0 0,5 1,0 1,5 2,0 M MK-1:25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

2	harmaa huuhtoutunut hiekka
3	ruskea rikastunut hiekka
4	tummanruskea rikastunut hiekka
○○	palaneita kiviä
##	hiiliä
	vahva likamaa
	heikko likamaa
	heikko nokimaa
	punainen palanut hiekka
	punertava, heikosti palanut hiekka
	harmaanpunertava palanut hiekka
	harmaa palanut hiekka
	vahvan likamaan sekainen palanut hiekka
	heikon likamaan sekainen palanut hiekka

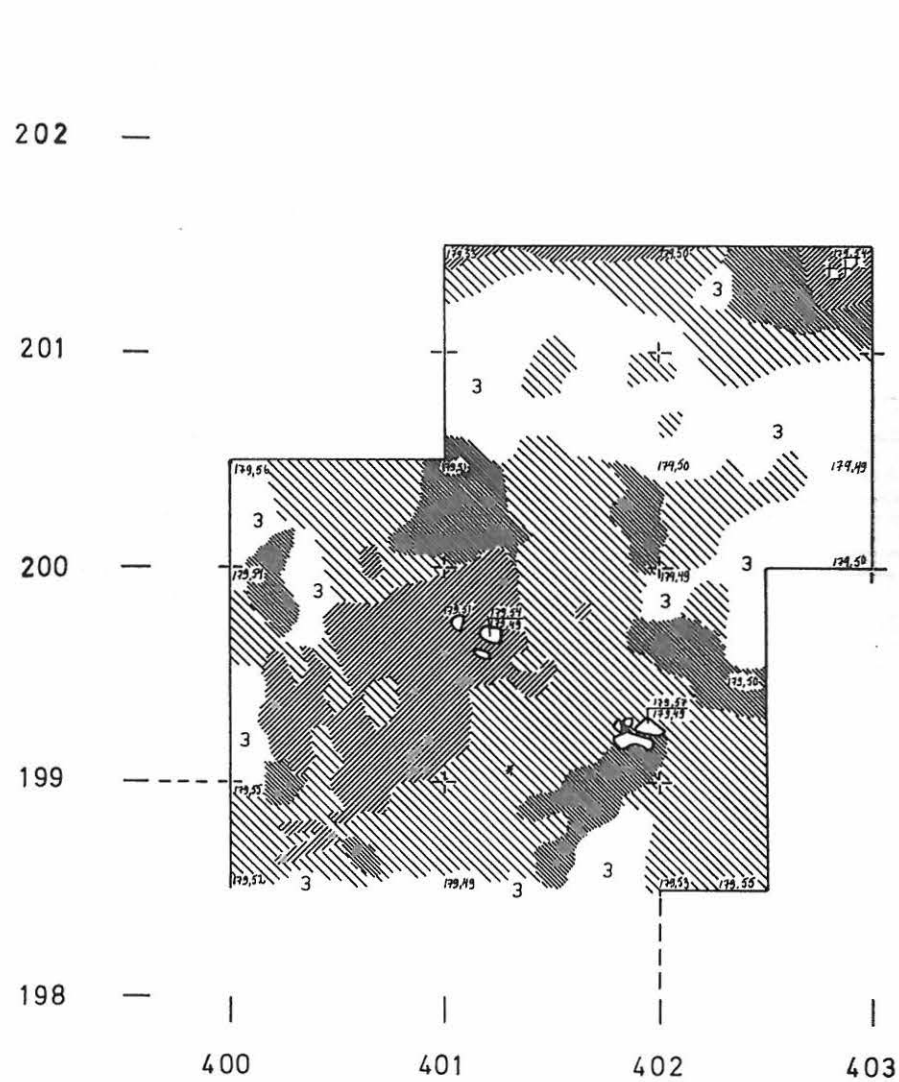
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
Eeva Raike 1994

Yksityiskohtakartta TASSO 2 Alue C

0 1 2 M MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.mpy.

piirt: M. Hautio

N

- 3 rikastunut ruskea hiekka
- palaneita kiviä
- hiiliä
- heikko likamaa
- vahva likamaa
- palanut punainen hiekka
- palanut harmaa hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

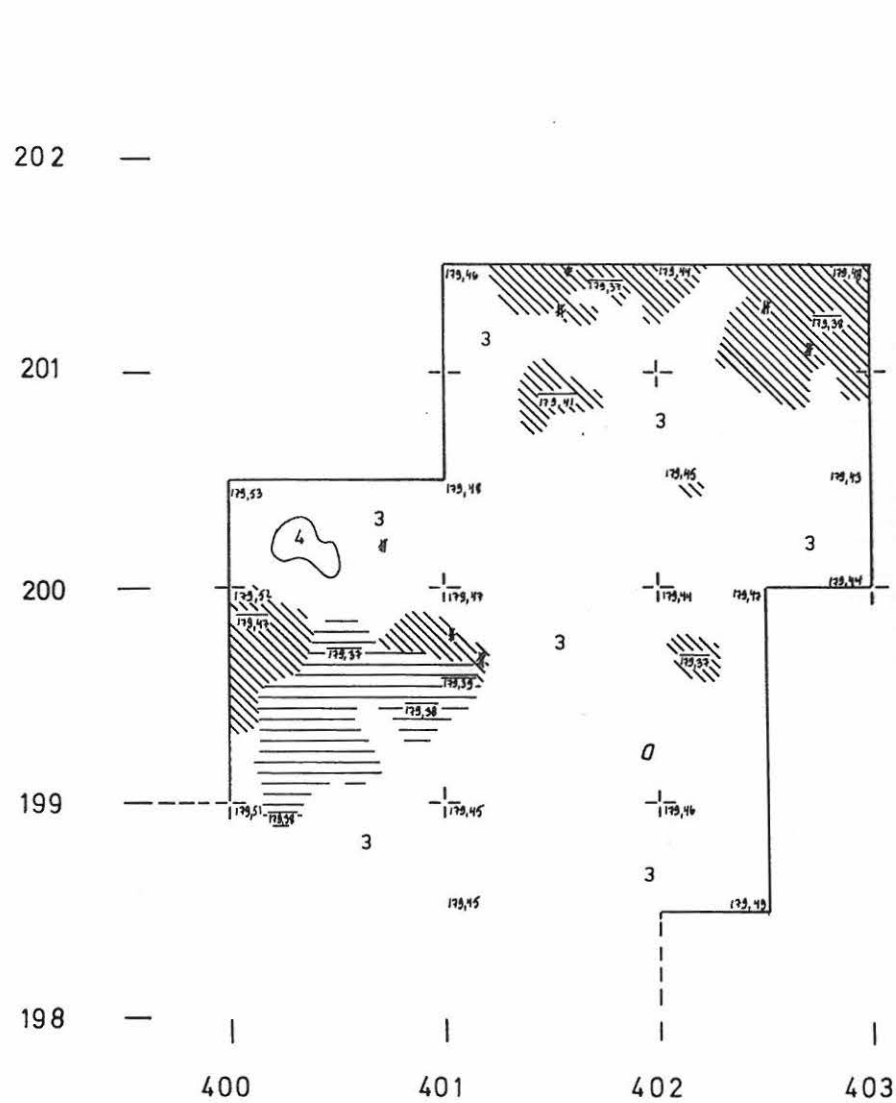
Eeva Raike 1994

Yksityiskohtakartta TASO 3 Alue C

0 0,5 1,0 1,5 M MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

N

- 3 harmaa huuhtoutunut hiekka
- 4 ruskea rikastunut hiekka
- 00 palaneita kiviä
- H hiiliä
- 199,43 pohjan korkeuslukema
- heikko likamaa
- heikon likamaan sekainen palanut hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
Eeva Raike 1994

Yksityiskohtakartta TASSO 4 Alue C

0 1 2 M -MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.mpy.

piirt: M. Hautio

HELSINGIN YLIOPISTON
 AJOITUSLABORATORIO
 PL 11, (Snellmaninkatu 3)
 00014 Helsingin yliopisto
 Puh. 191 23436

Museovirasto
 Arkeologian osasto

AJOITUSTULOKSIA

Lab. no.	Näyte	$\delta^{13}\text{C}$	Ikä (BP)
Hel-3666	Taivalkoski 37 Tervaniemi 1 näyte 1994/1,	-26.3	6250 \pm 100
Hel-3667	Sodankylä, Poikamella A , C näyte 1; tulisijasta	-24.7	2650 \pm 100 noin 700 eKr.
Hel-3668	Sodankylä, Poikamella A , B näyte 2, tulisijasta	-26.6	5790 \pm 110 noin 3800 eKr.
Hel-3669	Taivalkoski 37 Tervaniemi 1 KM 28128:1375/näyte 3	-25.0	7140 \pm 110
Hel-3670	Taivalkoski 37 Tervaniemi 1 KM 28128:1375/näyte 6	-25.5	2750 \pm 80

Poikamella B = kaivausalue B
 Poikamella C = kaivausalue C

Tulos on ilmoitettu vuosina vuodesta 1950 AD lukien ja perustuu ^{14}C :n puoliintumisaikaan 5568 vuotta. Epätarkkuuteen ($\pm 1 \sigma$) sisältyvät näytteen mittauksista ja tarpeellisista vertailu-mittauksista aiheutuvat tilastolliset virheet. $\delta^{13}\text{C}$ arvo on annettu promilleina suhteessa PDB standardiin. Jos $\delta^{13}\text{C}$ arvo on ilmoitettu on annettu ikä korjattu isotooppi-fraktioitumiselle vastaamaan $\delta^{13}\text{C}$ arvoa -25 ‰.

Helsingissä 22.6.1995

 Högne Jungner

HELSINGIN YLIOPISTON
 AJOITUSLABORATORIO
 PL 11, (Snellmaninkatu 3)
 00014 Helsingin yliopisto
 Puh. 191 23436

Museovirasto
 Arkeologian osasto

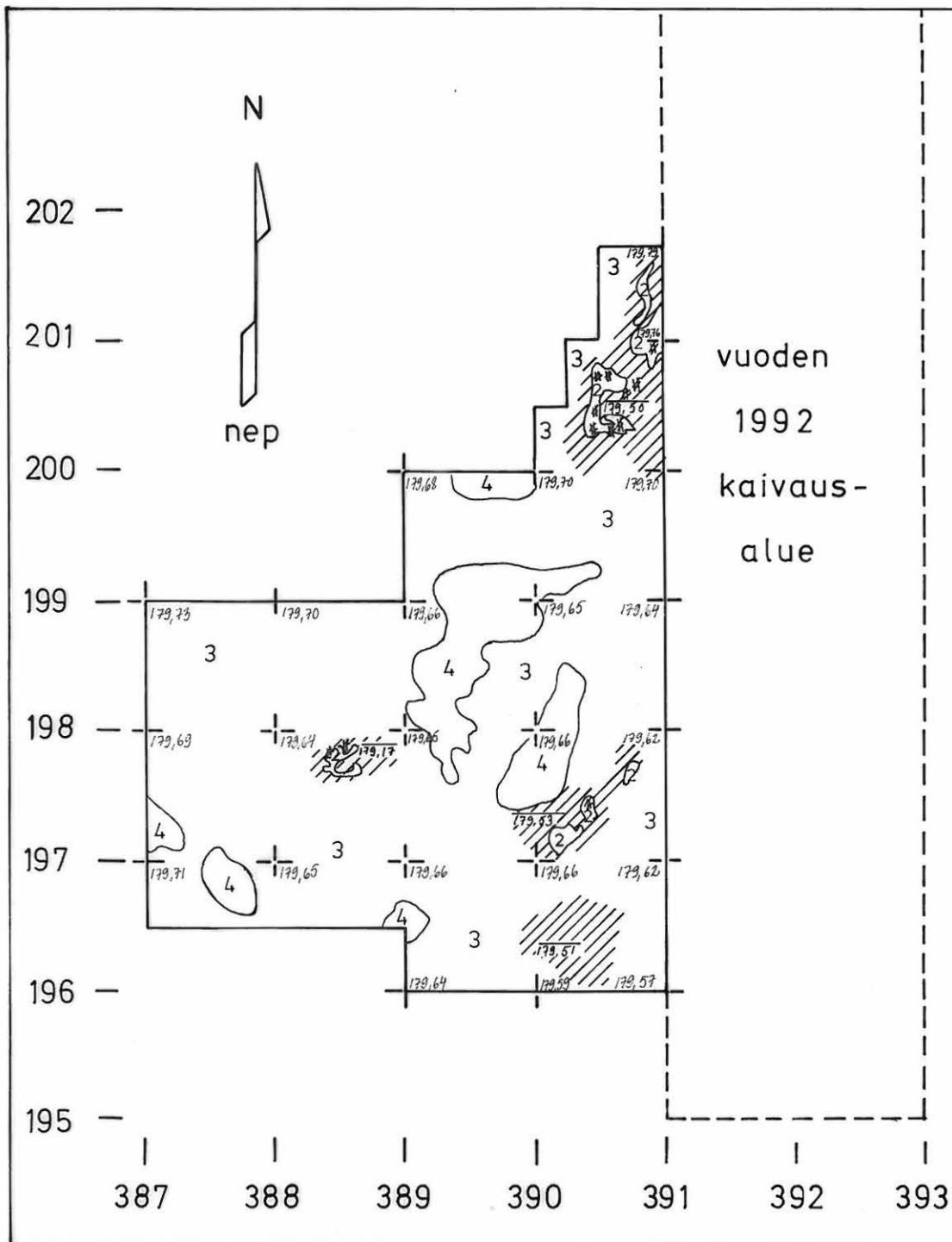
AJOITUSTULOKSIA

Lab. no.	Näyte	$\delta^{13}\text{C}$	Ikä (BP)
Hela-27	Taivalkoski, Tervaniemi A purupihka	-26.0	6015 \pm 170
Hela-28	<u>Sodankylä, Poikamella</u> karstaa saviastiasta KM 28520:345, saviastianpala kaivausalue C:ltä.	-26.3	<u>2990 \pm 60</u> noin 1050 eKr.
Hela-29	Ruovesi, Lapinniemi 1994 kuparikattila, KM 28415	-26.2	1090 \pm 60

Tulos on ilmoitettu vuosina vuodesta 1950 AD lukien ja perustuu ^{14}C :n puoliintumisaikaan 5568 vuotta. Epätarkkuuteen ($\pm 1 \sigma$) sisältyvät näytteen mittauksista ja tarpeellisista vertailu-mittauksista aiheutuvat tilastolliset virheet. $\delta^{13}\text{C}$ arvo on annettu promilleina suhteessa PDB standardiin. Jos $\delta^{13}\text{C}$ arvo on ilmoitettu on annettu ikä korjattu isotooppifraktioitumiselle vastaamaan $\delta^{13}\text{C}$ arvoa -25 ‰.

Helsingissä 22.6.1995

Kajane Järvelin

- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
- 3 ruskea rikastunut hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka
- # # hiiliä
- heikosti punertava palanut hiekka
- värjäytymän pohjakorkeus m.m.p.y.

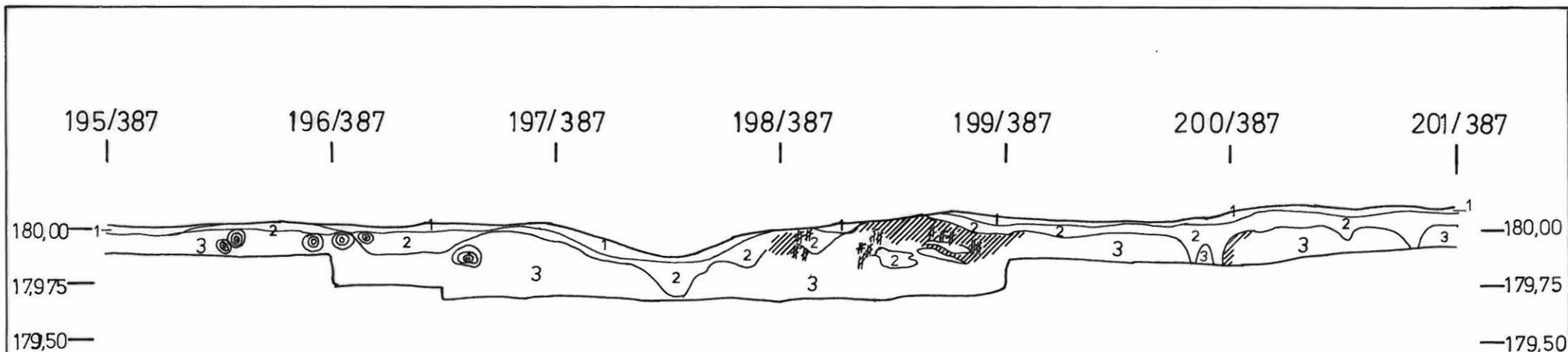
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
 Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 5 Alueet A ja C

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

- 1 turve
- 2 harmaa huuhtoutunut hiekka
- 3 ruskea rikastunut hiekka
- ⊙ juuria
- # # hiiliä
- ▨ punainen palanut hiekka

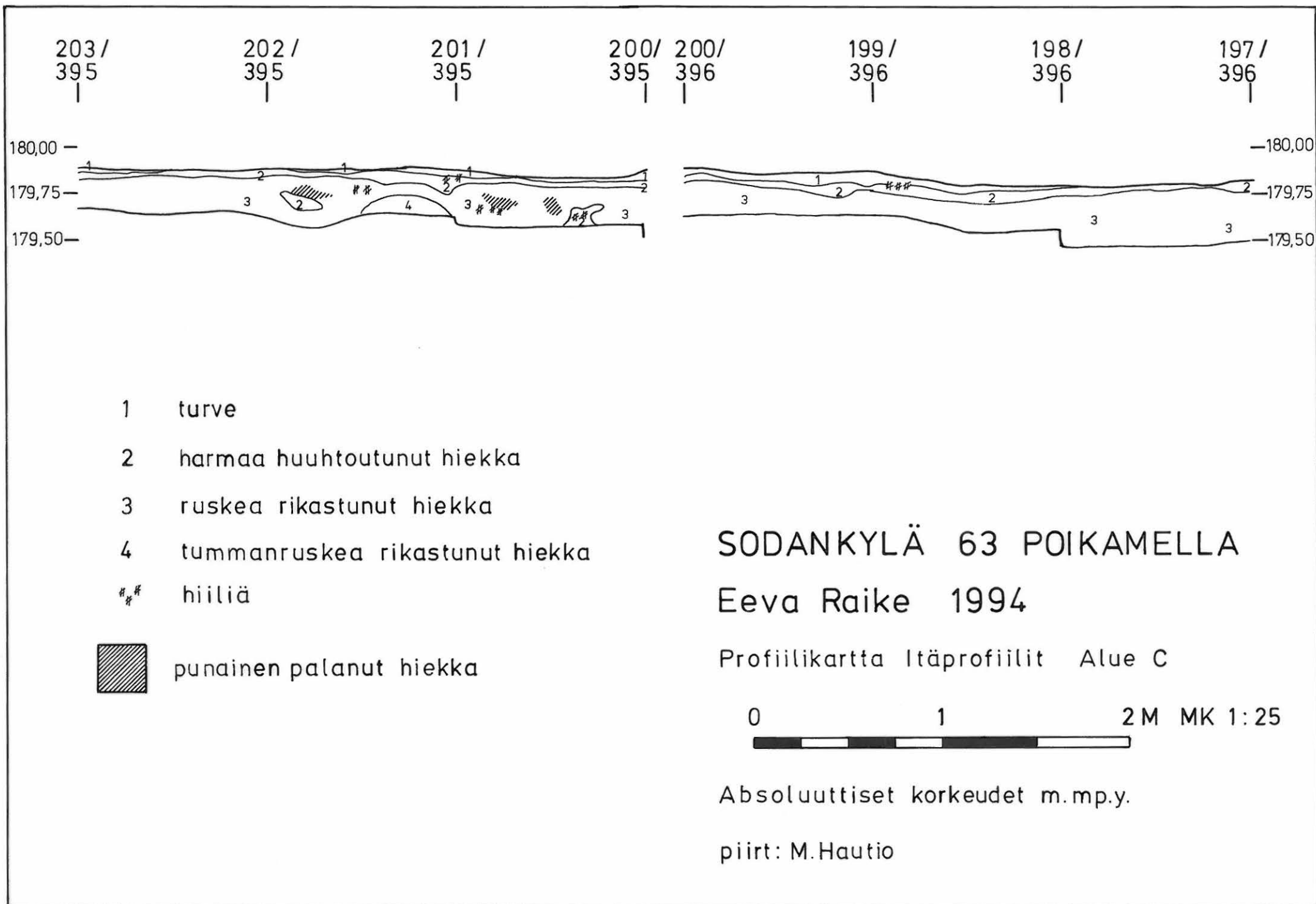
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
Eeva Raike 1994

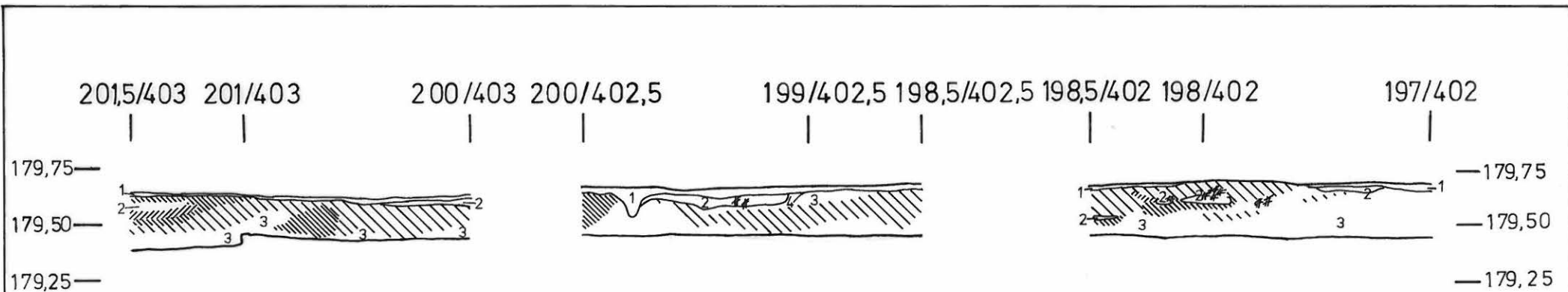
Profiilikartta Länsiprofiili Alue A

0 1 2 M MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M.Hautio

- 1 turve
- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
- 3 rikastunut ruskea hiekka
- 4 rikastunut tummanruskea hiekka

hiiliä

 heikko likamaa

 vahva likamaa

 palanut punainen hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

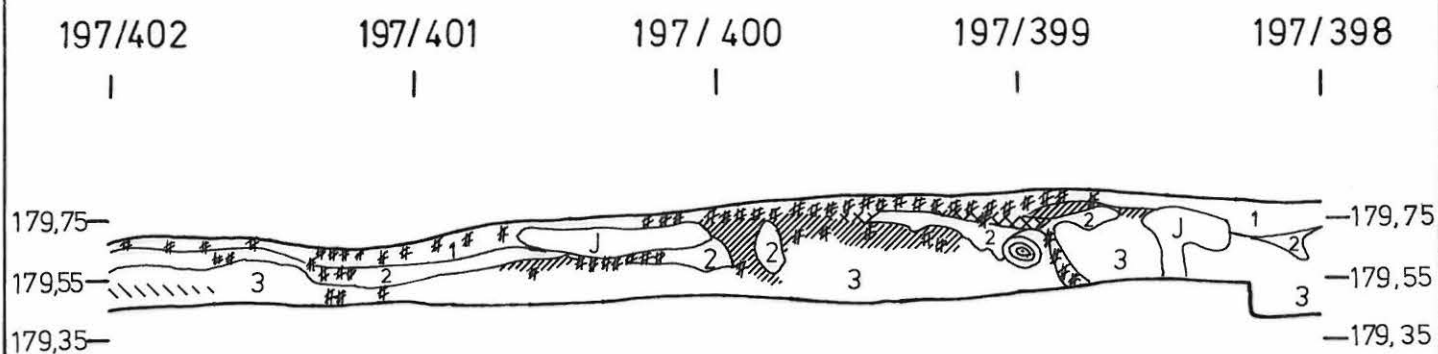
Profiilikartta Itäprofiilit Alue C

0 0,5 1,0 1,5 M MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

1	turve
2	harmaa huuhtoutunut hiekka
3	ruskea rikastunut hiekka
J	juuri
⊙	katkaistu juuri
# # #	hiiliä
	heikko likamaa
	heikko nokimaa
	palanut punainen hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLÄ

Eeva Raike 1994

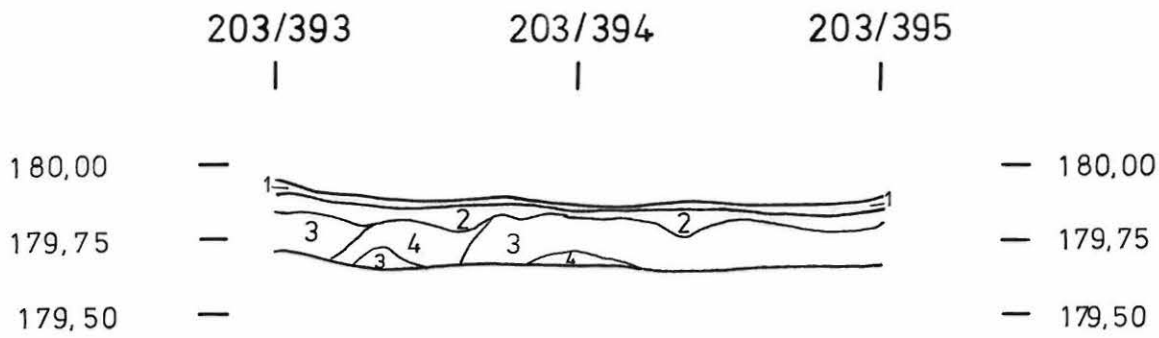
Profiilikartta Eteläprofiili Alue C

0 0,5 1,0 1,5 M MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.mp.y.

piirt: M. Hautio

- 1 turve
- 2 harmaa huuhtoutunut hiekka
- 3 ruskea rikastunut hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka

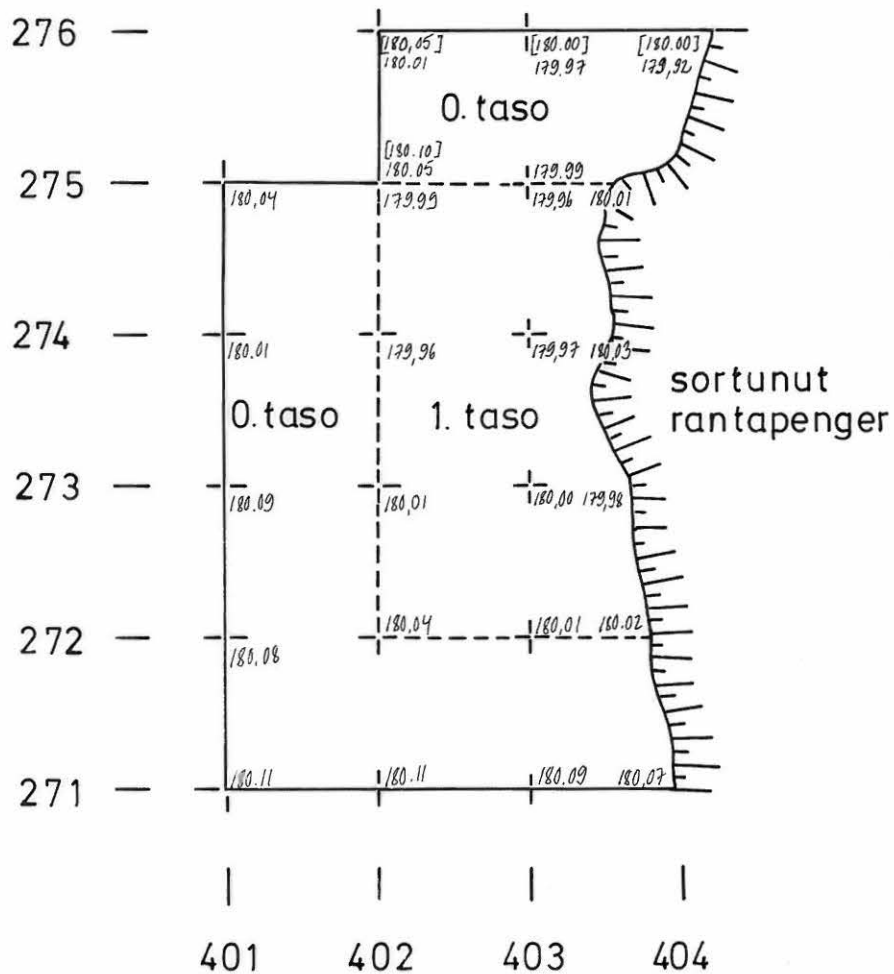
SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
 Eeva Raike 1994

Profiilikartta Pohjoisprofiili Alue C

Absoluuttiset korkeudet m.mp.y.

piirt: M. Hautio

[123,45] korkeudet m.m.p.y. pintaturpeen päältä

678.90 korkeudet m.m.p.y. pintaturpeen poiston jälkeen

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

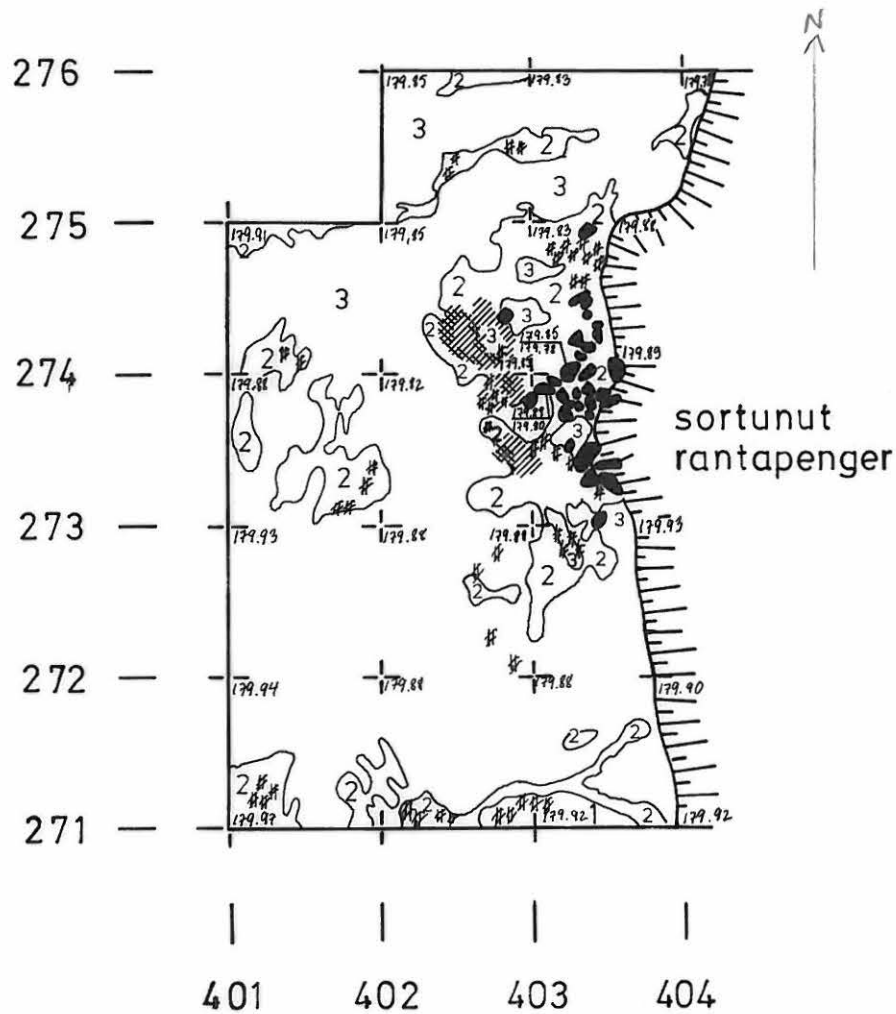
Vaaituskartta Tasot pinta, 0 ja 1 Alue B

Tilanne v:n 1993 kaivausten suojamuovin poistamisen jälkeen.

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt:M.Hautio, E. Raike

- 1 turve
2 huuhtoutunut harmaa hiekka
3 rikastunut ruskea hiekka
●●● palaneita kiviä
▨ punainen palanut hiekka
▩ vahva likamaa

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

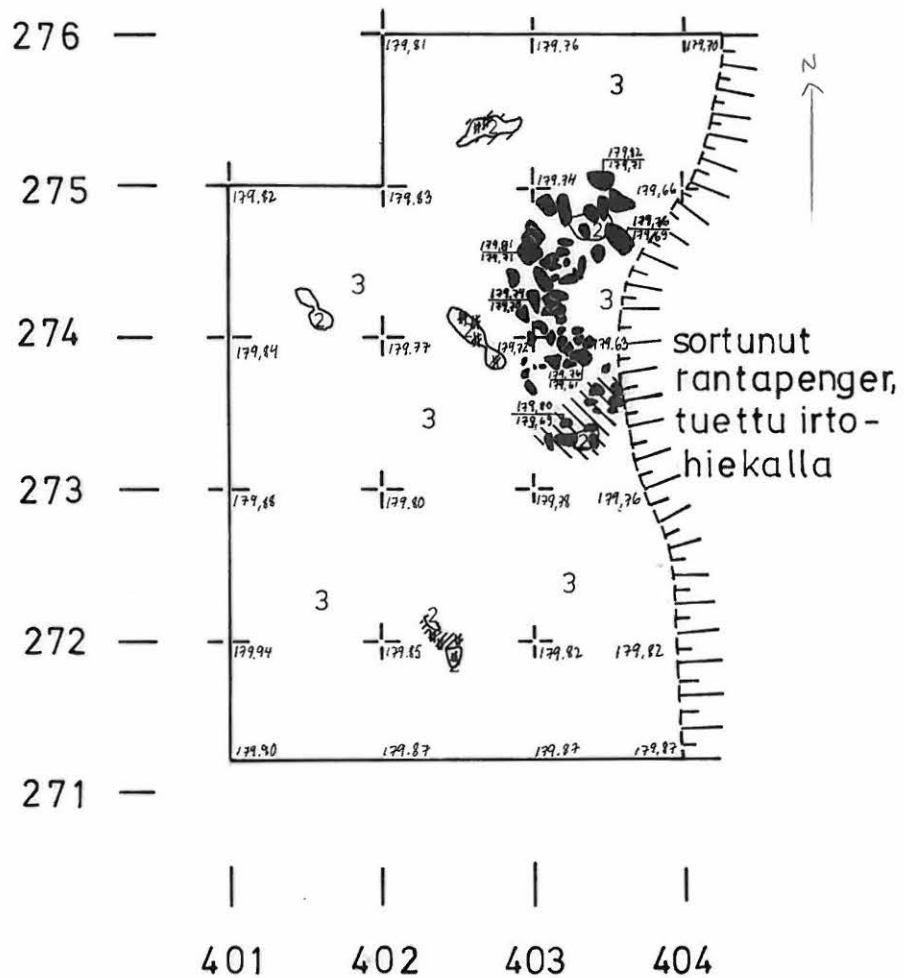
Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 1 Alue B

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 2 Alue B

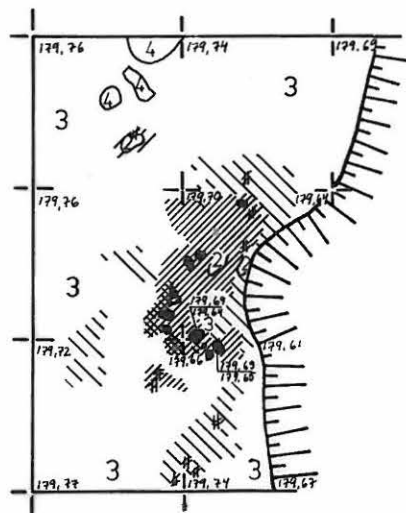
0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

276 —
275 —
274 —
273 —
272 —
271 —

| | | |
401 402 403 404

- 2 harmaa huuhtoutunut hiekka
- 3 ruskea rikastunut hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka
- palaneita kiviä
- hiiliä
- heikko likamaa
- vahva nokimaa
- punainen palanut hiekka
- heikosti punertava palanut hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 3 Alue B

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

276 —

275 —

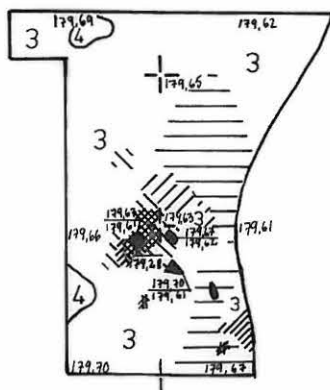
274 —

273 —

272 —

271 —

401 | 402 | 403 | 404

- 3 ruskea rikastunut hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka
- palaneita kiviä
- hiiliä
- heikko likamaa
- vahva nokimaa
- heikosti punertava palanut hiekka
- punainen palanut hiekka
- punertava (palanut) heikko likamaa

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

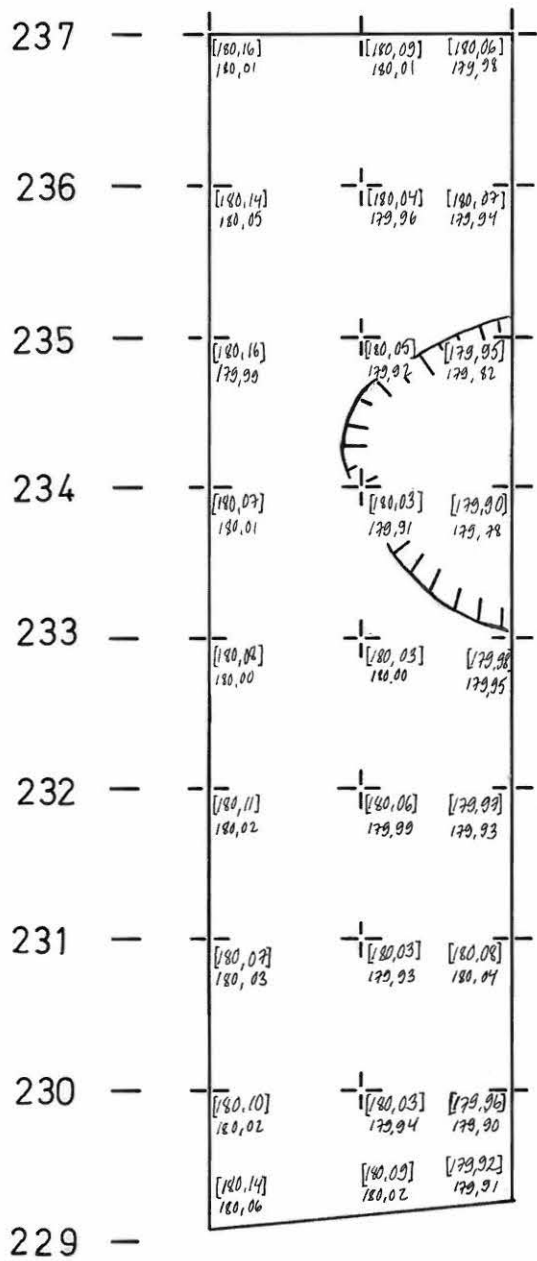
Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 4 Alue B

0 1 2 3M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

[123,45] korkeus mmpy. pintaturpeen päältä

678.90 korkeus mmpy. pintaturpeen poiston jälkeen

kuopanteen reuna

N

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

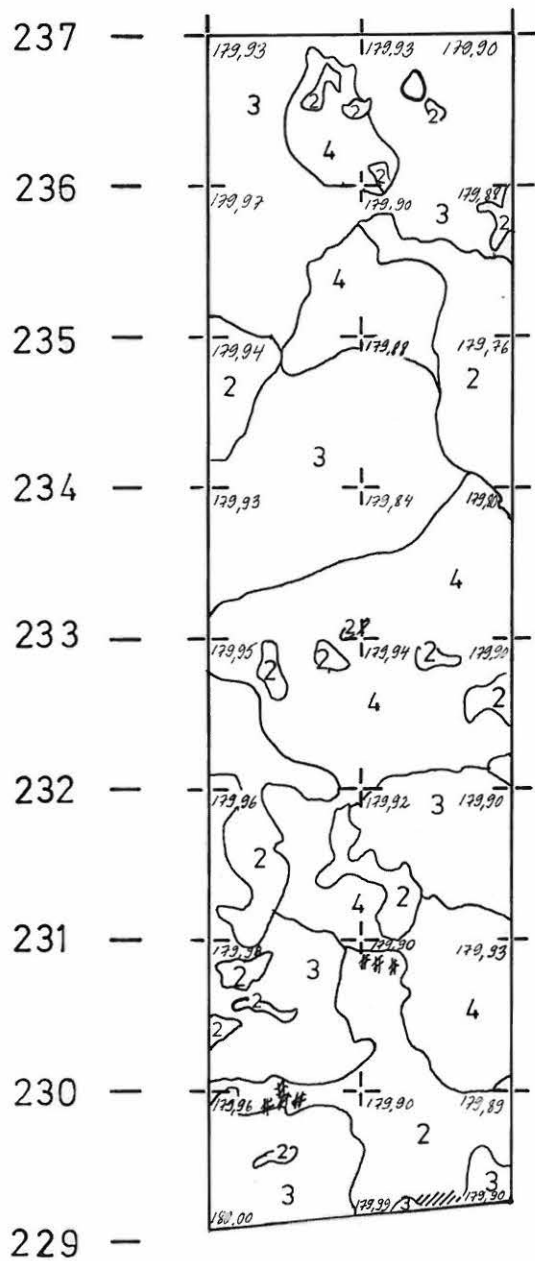
Eeva Raike 1994

Pintavaaituskartta Alue D

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.mpy.

piirt: M. Hautio

- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
 3 ruskea rikastunut hiekka
 4 tummanruskea rikastunut hiekka
 # # hiiliä
 O O kiviä
 ■ punainen palanut hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 1 Alue D

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.mpy.

piirt: M. Hautio

237 —

236 —

235 —

234 —

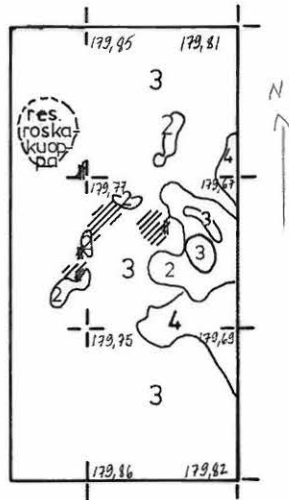
233 —

232 —

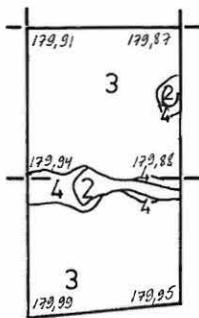
231 —

230 —

299 —

- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
 3 ruskea rikastunut hiekka
 4 tummanruskea rikastunut hiekka
 # hiiliä
 # punainen palanut hiekka

399 400 401

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 2 Alue D

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.mpy.

piirt: M.Hautio

237 —

236 —

235 —

234 —

233 —

232 —

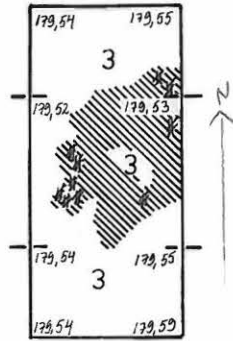
231 —

230 —

229 —

3 ruskea rikastunut hiekka

hiiliä

 vahva likamaa

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

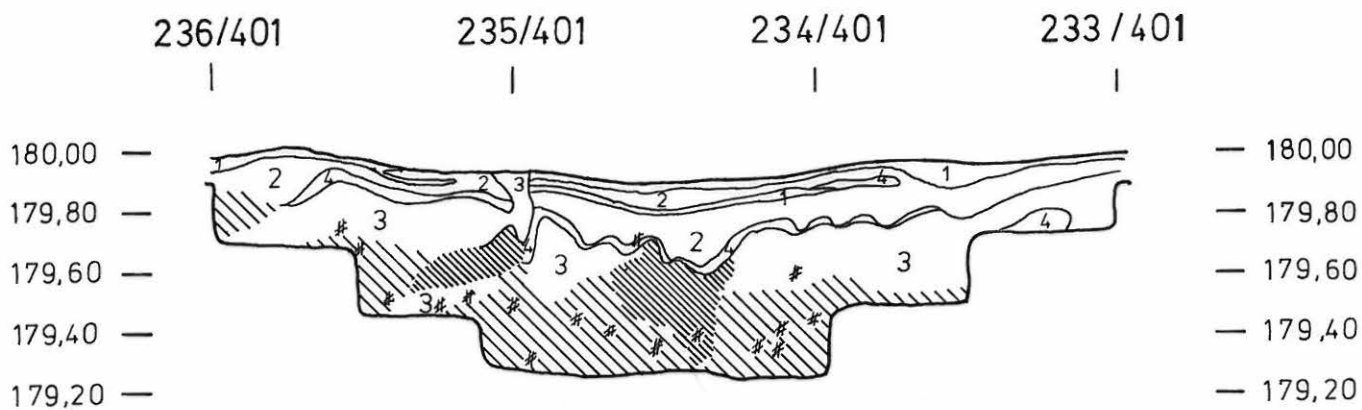
Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 5 Alue D

 0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

1	turve
2	harmaa huuhtoutunut hiekka
3	ruskea rikastunut hiekka
4	tummanruskea rikastunut hiekka
# #
hiiliä
	heikko likamaa
	vahva likamaa

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA
Eeva Raike 1994

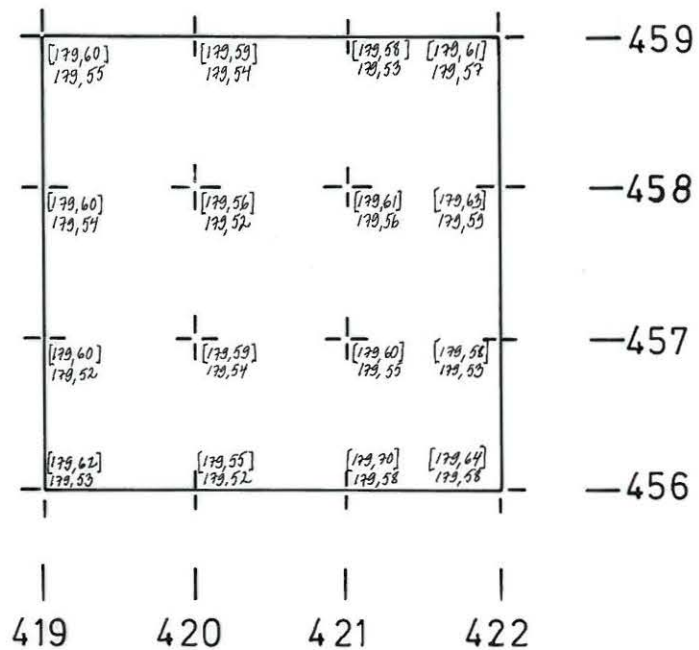
Profiilikartta Itäprofiili Alue D

0 0,5 1,0 1,5 M MK 1:25

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

[123, 45] korkeus m.m.p.y. pintaturpeen päältä

678, 90 korkeus m.m.p.y. pintaturpeen poiston jälkeen

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

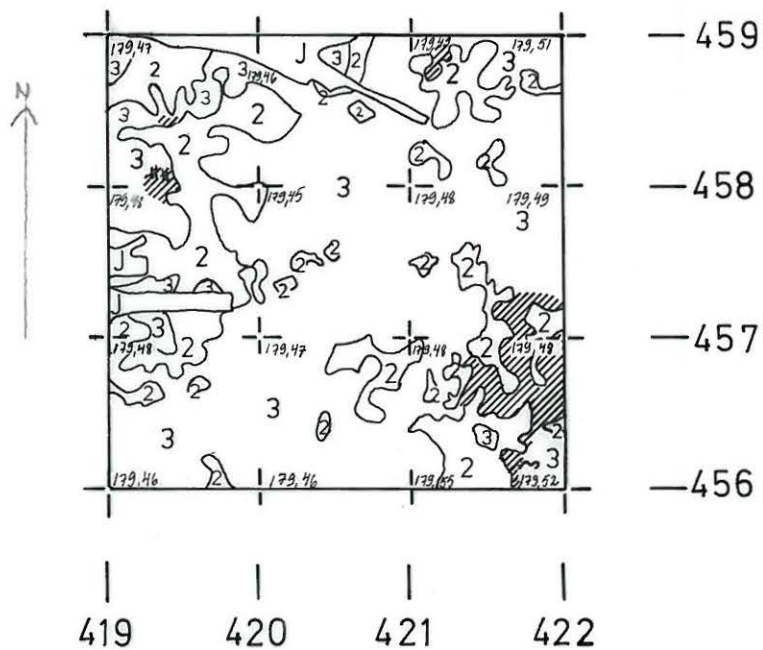
Eeva Raike 1994

Pintavaaituskartta Alue E

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M.Hautio

- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
- 3 rikastunut ruskea hiekka
- J juuri
- # # # hiiliä
- ▨ punainen palanut hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

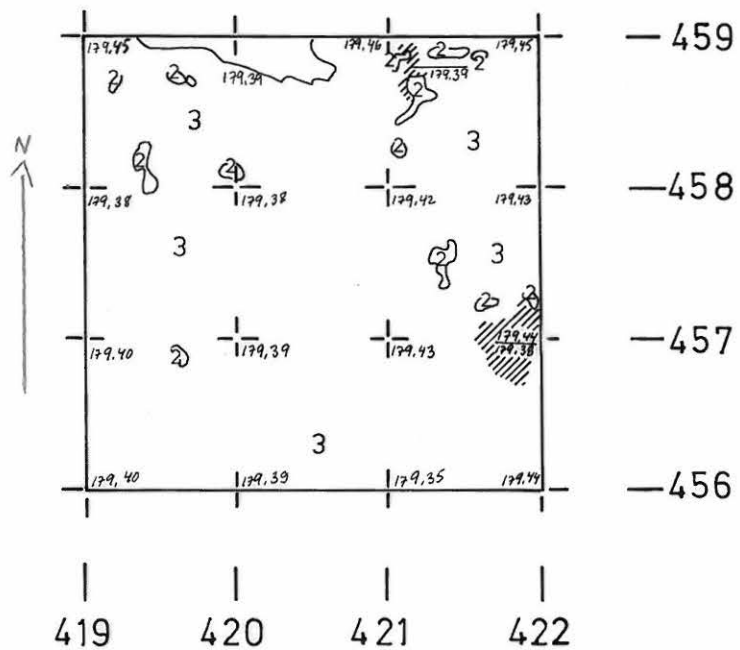
Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 1 Alue E

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M.Hautio

- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
- 3 rikastunut ruskea hiekka
- J juuri
- punainen palanut hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

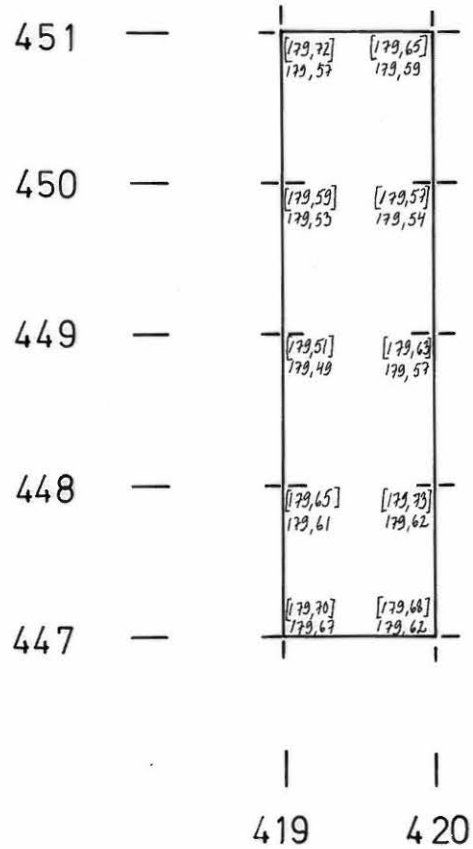
Tasokartta TASO 2 Alue E

Absoluuttiset korkeudet m.mp.y.

piirt: M.Hautio

[123.45] korkeudet m.mpy. pintaturpeen päältä

456.78 korkeudet m.mpy. pintaturpeen poiston jälkeen

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

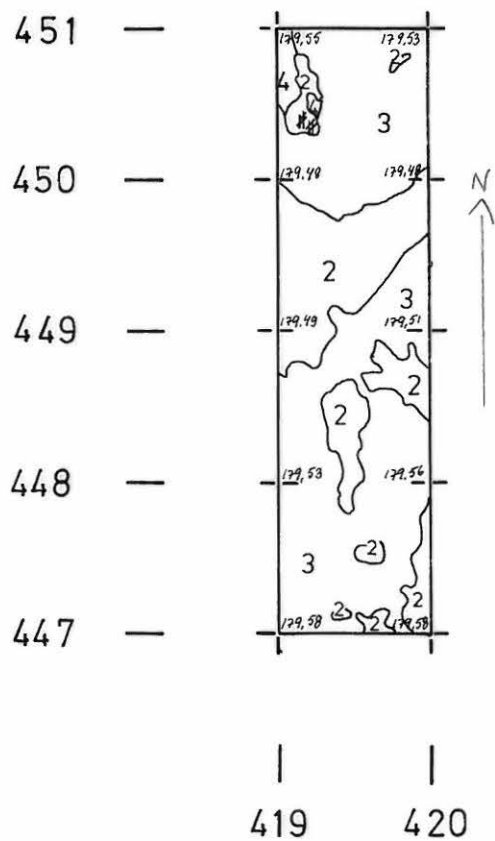
Eeva Raike 1994

Pintavaaituskartta Alue F

Absoluuttiset korkeudet m.mpy.

piirt: M. Hautio

- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
- 3 rikastunut ruskea hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka
- hiiliä

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

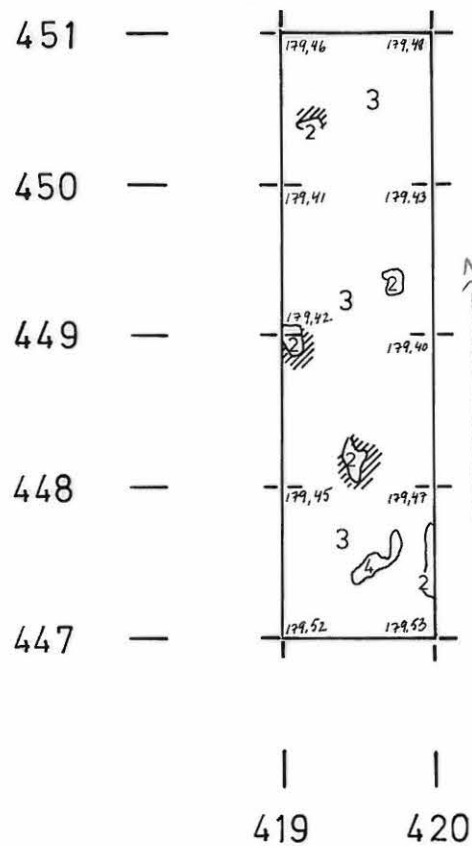
Tasokartta TASO 1 Alue F

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio

- 2 huuhtoutunut harmaa hiekka
- 3 rikastunut ruskea hiekka
- 4 tummanruskea rikastunut hiekka
- punainen palanut hiekka

SODANKYLÄ 63 POIKAMELLA

Eeva Raike 1994

Tasokartta TASO 2 Alue F

0 1 2 3 M MK 1:50

Absoluuttiset korkeudet m.m.p.y.

piirt: M. Hautio